

I

(Akty, ktorých uverejnenie je povinné)

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 1737/2006

zo 7. novembra 2006,

ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003 týkajúce sa monitorovania lesov a environmentálnych interakcií v Spoločenstve

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003 zo 17. novembra 2003, týkajúce sa monitorovania lesov a environmentálnych interakcií v Spoločenstve⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 4 ods. 2, článok 5 ods. 5, článok 6 ods. 4, článok 7 ods. 3, článok 8 ods. 6, článok 9 ods. 6, článok 10 ods. 2, článok 14 ods. 5 a článok 15 ods. 4,

keďže:

(1) S účinnosťou od 1. januára 2003 sa nariadením (ES) č. 2152/2003 určujú základy pokračovania a ďalšieho rozvíjania opatrení s integrovaným prístupom, ktoré sa predtým vykonávali podľa nariadenia Rady (EHS) č. 3528/86 zo 17. novembra 1986 o ochrane lesov Spoločenstva pred znečistením ovzdušia⁽²⁾ a nariadenia Rady (EHS) č. 2158/92 z 23. júla 1992 o ochrane lesov Spoločenstva proti požiarom⁽³⁾. V nariadení (ES) č. 2152/2003 sa tiež uvádzajú budúce možnosti riešenia nových environmentálnych problémov závažných pre Spoločenstvo.

(2) V súčasnosti sa uplatňujú tieto nariadenia: nariadenie Komisie (EHS) č. 1696/87 z 10. júna 1987, ktoré stanovuje určité podrobnejšie vykonávacie pravidlá k nariadeniu Rady (EHS) č. 3528/86 o ochrane lesov Spoločenstva pred dôsledkami znečistenia ovzdušia⁽⁴⁾, nariadenie Komisie (ES) č. 804/94 z 11. apríla 1994 stanovujúce určité podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (EHS) č. 2158/92 o informačných systémoch pre lesné požiare⁽⁵⁾, nariadenie Komisie (ES) č. 1091/94 z 29. apríla

1994 ustanovujúce určité podrobné pravidlá pre vykonávanie nariadenia Rady (EHS) č. 3528/86 o ochrane lesov Spoločenstva pred znečisťovaním ovzdušia⁽⁶⁾, nariadenie Komisie (ES) č. 1727/1999 z 28. júla 1999, ktoré stanovuje určité podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (EHS) č. 2158/92 o ochrane lesov Spoločenstva pred požiarom⁽⁷⁾, nariadenie Komisie (ES) č. 2278/1999 z 21. októbra 1999 stanovujúce niektoré podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (EHS) č. 3528/86 o ochrane lesov Spoločenstva pred atmosférickým znečistením⁽⁸⁾. Na účely vykonania ustanovení nariadenia (ES) č. 2152/2003 by sa niektoré ustanovenia týchto vykonávacích nariadení mali naďalej uplatňovať, zatiaľ čo niektoré by sa mali zmeniť a doplniť. V záujme účinnosti, zreteľnosti a racionality by sa tieto nariadenia mali nahradiť jednotným textom a ustanovenia, ktoré sú stále relevantné, by sa mali do tohto textu zapracovať.

(3) Monitorovanie účinkov znečistenia vzduchu na lesy by sa ďalej malo vykonávať na základe systematickej siete pozorovacích bodov a siete pozorovacích pozemkov na intenzívne a priebežné monitorovanie, zavedené a vykonávané podľa nariadenia (EHS) č. 3528/86 a nariadení (EHS) č. 1696/87 a (ES) č. 1091/94.

(4) Rozvoj nových monitorovacích činností by sa mal obmedziť na činnosti pilotnej fázy pri vykonávaní štúdií, experimentov a demonštračných projektov, aby sa určili možnosti zavedenia takýchto nových monitorovacích činností.

(5) Podrobné pravidlá a usmernenia na vykonávanie článku 6 ods. 3 a článku 16 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2152/2003, pokiaľ ide o zavedenie nových monitorovacích činností a nahlasovanie výsledkov týchto nových činností, nie sú potrebné na obdobie rokov 2003 až 2006, pretože sa nepredpokladá, že by sa takéto monitorovacie činnosti vykonávali počas tohto obdobia.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 324, 11.12.2003, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 788/2004 (Ú. v. EÚ L 138, 30.4.2004, s. 17).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 326, 21.11.1986, s. 2. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 804/2002 (Ú. v. ES L 132, 17.5.2002, s. 1).

⁽³⁾ Ú. v. ES L 217, 31.7.1992, s. 3. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2002 (Ú. v. ES L 132, 17.5.2002, s. 3).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 161, 22.6.1987, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2278/1999 (Ú. v. ES L 279, 29.10.1999, s. 3).

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 93, 12.4.1994, s. 11.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 125, 18.5.1994, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2278/1999.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 203, 3.8.1999, s. 41. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2121/2004 (Ú. v. EÚ L 367, 14.12.2004, s. 17).

⁽⁸⁾ Ú. v. ES L 279, 29.10.1999, s. 3. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2121/2004.

- (6) Príručka o parametroch, monitorovacích metódach a dátových formátoch, na ktorú odkazuje článok 10 nariadenia (ES) č. 2152/2003, vychádza z ustanovení o monitorovaní stanovených v prílohách k nariadeniam (EHS) č. 1696/87, (ES) č. 804/94 a (ES) č. 1091/94. Vzhľadom na najnovší technický pokrok je však potrebné tieto ustanovenia prepracovať. Mala by sa zjednotiť najmä metódika na mapovanie stavu korún stromov v systematickej sieti pozorovacích bodov a sieti pozorovacích pozemkov na intenzívne monitorovanie. Príručka by sa tiež mala zaoberať metodikami na dodatočné monitorovacie činnosti v takých oblastiach, ako je napríklad fenológia, kvalita okolitého ovzdušia, poškodenie ozónovej vrstvy a odpad.
- (7) Monitorovanie lesných požiarov by sa ďalej malo vykonávať na základe Európskeho informačného systému o lesných požiaroch (European Forest Fire Information System – EFFIS). EFFIS sa opiera o výsledky informácií Spoločenstva o lesných požiaroch, je založený na nariadeniach (EHS) č. 2158/92 a (ES) č. 804/94 a realizuje sa podľa nich a zahŕňa dodatočné informácie zozbierané Spoločným vedeckým centrom v rámci Systému predpovedania rizika lesných požiarov (Forest Fire Risk Forecasting System – EFRFS) a Európskeho systému posudzovania škôd lesných požiarov (European Forest Fire Damage Assessment System – EFDAS).
- (8) Mali by sa zaviesť preventívne opatrenia proti lesným požiarom, ktoré by sa opierali o výsledky nariadenia (EHS) č. 2158/92, pokiaľ sa takéto opatrenia nepresadzujú prostredníctvom nariadenia Rady (ES) č. 1257/99 zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), ktorým sa menia a rušia niektoré nariadenia ⁽¹⁾, pokiaľ nie sú zahrnuté v programoch rozvoja vidieka vypracovaných členskými štátmi. Týmto nariadením by sa mali zaviesť spoločné hlavné údaje, ktoré by mali predkladať členské štáty v prípade, že došlo k akémukoľvek lesnému požiaru na ich území, a tiež technické špecifikácie na poskytovanie takýchto údajov.
- (9) Na účel zabezpečenia zhody s ostatnými činnosťami podporovanými Spoločenstvom a s cieľom predísť akýmkoľvek duplicitám a dvojitému financovaniu návrhy štúdií, experimentov a demonštračných projektov predložené členskými štátmi podľa článkov 5, 6 a 7 nariadenia (ES) č. 2152/2003 by mala vyhodnocovať Komisia podľa špecifikovaných kritérií.
- (10) V snahe zabezpečiť, aby sa takéto štúdie, experimenty a demonštračné projekty prispôbili aktuálnym problémom a zodpovedali skutočným potrebám v oblasti monitorovania lesov, bude potrebné zaviesť posudzovanie priorít na udeľovanie podpory Spoločenstva takýmto činnostiam.
- (11) Pri vypracúvaní národných programov a súvisiacich finančných aspektov by sa mali zohľadniť najmä ustanovenia nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽²⁾, a nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktoré určuje podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o finančnom nariadení uplatniteľnom na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽³⁾.
- (12) Mali by sa zaviesť pravidlá oprávnenosti, aby sa definoval rozsah nákladov, ktoré sa považujú za oprávnené na čiastočné financovanie Spoločenstvom.
- (13) Vedecká poradná skupina, ktorá sa má vytvoriť podľa článku 9 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2152/2003, by mala poskytovať poradenstvo Stálemu výboru pre lesníctvo o technických záležitostiach monitorovacieho systému.
- (14) Všetky členské štáty by mali menovať príslušný orgán alebo agentúru na základe kritérií stanovených základným aktom podľa článku 54 ods. 2 písm. c) nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002, aby sa zabezpečil súlad s požiadavkami zdravého finančného riadenia a plne rešpektovali princípy nediskriminovania a transparentnosti. Členské štáty, ktoré by mali mať právnu a finančnú zodpovednosť za vykonávanie schválených národných programov, by mali byť zodpovedné za akékoľvek nezrovnalosti, opomenutie alebo spreneverenú príslušného orgánu.
- (15) Belgicku, Nemecku a Portugalsku by vzhľadom na ich decentralizované administratívne organizačné štruktúry malo byť povolené menovať viac ako jeden príslušný orgán.
- (16) Údaje predložené Komisii členskými štátmi v rámci nariadenia (ES) č. 2152/2003 by sa mali považovať za dokumenty v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001, pokiaľ ide o prístup verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie ⁽⁴⁾.
- (17) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre lesníctvo, zriadeného rozhodnutím Rady 89/367/EHS ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 160, 26.6.1999, s. 80. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 277, 21.10.2005, s. 1).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES, Euratom) č. 1248/2006 (Ú. v. EÚ L 227, 19.8.2006, s. 3).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 165, 15.6.1989, s. 14.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 4

Prenos údajov

KAPITOLA I

PREDMET

Článok 1

Týmto nariadením sa ustanovujú drobné pravidlá vykonávania článku 4, článku 5 ods. 1 a 2, článku 6 ods. 1 a 2, článku 7 ods. 1 a 2, článku 8, článku 9 ods. 3, článkov 10 a 14 a článku 15 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003.

KAPITOLA II

MONITOROVANIE VPLYVOV ZNEMONITOROVANIE ISTENIA OVZDUŠIA

ODDIEL 1

SIEŤ POZOROVACÍCH BODOV

[článok 4 ods. 1 písm. a) a článok 10 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 2

Systematická sieť pozorovacích bodov a monitorovania

1. Systematická sieť pozorovacích bodov, ďalej len „body úrovne I“, zodpovedajúca mriežke vytvorenej z jednotiek s rozmerom 16 × 16 km, pokrývajúcej celé územie každého členského štátu, ďalej len „mriežka“, sa využíva na vykonávanie ročného mapovania stavu korún stromov.

Takéto mapovanie sa vykonáva s použitím metód stanovených v kapitole 2 prílohy I.

2. Pozorovania sa vykonávajú na všetkých priesečníkoch spadajúcich na zalesnené územie.

3. Členské štáty môžu použiť hustejšie siete ako body úrovne I, ak je to potrebné na vypracovanie ročných správ v súlade s článkom 15 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003 a aby zabezpečili reprezentatívne údaje na národnej alebo regionálnej úrovni.

Článok 3

Výnimky týkajúce sa hustoty mriežky

1. Na inventarizáciu pokrývajúcu inú zalesnenú plochu možno použiť aj vzorku mriežky s jednotkami rozmerov 32 × 32 km.

2. Na inventarizáciu pokrývajúcu homogénne lesné oblasti nachádzajúce sa vo Fínsku severne od 65° 30' zemepisnej šírky a vo Švédsku severne od 59° zemepisnej šírky možno použiť aj vzorku mriežky s jednotkami rozmerov 32 × 32 km.

1. Každý členský štát predloží Komisii do 15. decembra údaje zozbierané počas predchádzajúceho roka pre všetky body úrovne I s použitím metód a foriem stanovených v kapitole 14 prílohy I.

Okrem týchto údajov členské štáty predložia tiež údajovú doplnujúcu správu so základnými informáciami o uplatňovaných metódach monitorovania. Táto správa sa vypracuje v súlade s kapitolou 13 a bodom IV.1 kapitoly 14 prílohy I.

Pokyny a kódy uvedené v kapitole 15 prílohy I sa používajú na prenos údajov zozbieraných v súlade s prvým pododsekom.

2. Údaje o pozemkoch v súkromnom vlastníctve sa geograficky vzťahujú na plochy určené zemepisnými súradnicami vyjadrenými minimálne v stupňoch a minútach. Všetky ostatné údaje sa vzťahujú na plochy určené zemepisnými súradnicami vyjadrenými v stupňoch, minútach a sekundách.

3. Časť údajovej doplnujúcej správy, ktorá opisuje metódy monitorovania, zostáva platná, až kým sa tieto metódy monitorovania nezmenia.

ODDIEL 2

SIEŤ POZOROVACÍCH POZEMKOV

[článok 4 ods. 1 písm. b) a článok 10 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 5

Zavedenie pozorovacích plôch na intenzívne monitorovanie

1. Sieť stálych pozorovacích pozemkov vytvorená členskými štátmi, ďalej len „plochy úrovne II“, sa používa na intenzívne a priebežné monitorovanie účinkov znečistenia ovzdušia na lesné ekosystémy. Počet plôch úrovne II, ktoré sa majú zvoliť pre túto sieť, je obmedzený na 15 pre každý členský štát.

Členské štáty však môžu vybrať aj väčší počet plôch úrovne II pod podmienkou, že tento počet neprekročí 20 % počtu bodov národnej úrovne I.

2. Keď sa zriadi nová alebo dodatočná plocha úrovne II, členské štáty spolu s prvým prenosom údajov o tejto ploche predložia Komisii tiež prehľad výberových kritérií a úplný zoznam všetkých plôch vrátane základných informácií, ako sú napríklad poloha, t. j. zemepisná dĺžka a šírka a nadmorská výška, a druhy a tiež všeobecné informácie o plochách pre každú plochu úrovne II zriadenú štandardnou formou.

3. Plochy úrovne II sa vyberajú s použitím jednotných metód uvedených v kapitole 1 prílohy I.

Článok 6

Monitorovanie

Intenzívne a stále monitorovanie lesných ekosystémov zahŕňa tieto činnosti:

- a) priebežnú inventarizáciu stavu korún stromov, chemické merania listov a prírastkových zmien pre každú pozorovaciu plochu úrovne II v súlade s kapitolami 2, 3 a 4 prílohy I;
- b) chemické merania sedimentácie, meteorologické merania a chemické merania pôdných roztokov, rovnako ako posudzovanie prízemnej vegetácie aspoň na 10 % pozorovacích pozemkov úrovne II v súlade s kapitolami 5 až 8 prílohy I;
- c) v prípade vhodnosti iné monitorovacie činnosti, ako je napríklad posudzovanie kvality okolitého ovzdušia, viditeľného ozónového poškodenia a biologického odpadu a fenologické pozorovania v súlade s kapitolami 9 až 12 prílohy I.

Článok 7

Prenos údajov

1. Každý členský štát predloží Komisii do 15. decembra údaje o výsledných hodnotách nameraných počas predchádzajúceho roka pre všetky plochy úrovne II s použitím metód a formátov určených v kapitole 14 prílohy I.

Okrem týchto údajov členské štáty predložia tiež údajovú doplnujúcu správu, vysvetľujúcu základné informácie o uplatňovaných metódach monitorovania. Táto správa sa vypracuje v súlade s kapitolou 13 a bodom IV.1 kapitoly 14 prílohy I.

Pokyny a kódy uvedené v kapitole 15 prílohy I sa používajú na prenos údajov zozbieraných v súlade s prvým pododsekom.

2. Údaje o pozemkoch v súkromnom vlastníctve sa geograficky vzťahujú na plochy určené zemepisnou šírkou a dĺžkou vyjadrenými minimálne v stupňoch a minútach. Všetky ostatné údaje sa vzťahujú na plochy určené zemepisnými súradnicami vyjadrenými v stupňoch, minútach a sekundách v uvedenom poradí.

3. Časť údajovej doplnujúcej správy, ktorá opisuje metódy monitorovania, zostáva platná, až kým sa tieto metódy monitorovania nezmenia.

KAPITOLA III

EURÓPSKY INFORMAČNÝ SYSTÉM PRE LESNÉ POŽIARE

[článok 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 8

Zahrnuté informácie

1. Európsky informačný systém pre lesné požiare (European Forest Fire Information System – EFFIS) vedie Spoločné výskumné centrum Komisie.

2. EFFIS zaznamenáva tieto údaje:

- a) všeobecné hlavné údaje predložené v súlade s článkom 9;
- b) doplňujúce údaje o lesných požiaroch postihujúcich oblasti s rozlohou minimálne 50 hektárov, predložené v súlade s článkom 10;
- c) informácie poskytnuté Spoločným vedeckým centrom o riziku lesných požiarov v rámci Európskeho systému predpovedania rizika lesných požiarov (European Forest Fire Risk Forecasting System – EFFRFS) a o mapovaní a hodnotení škôd spôsobených požiarom, ktorý ovplyvňuje oblasť s rozlohou minimálne 50 hektárov v rámci Európskeho systému posudzovania škôd lesných požiarov (European Forest Fire Damage Assessment System – EFFDAS).

Článok 9

Všeobecné hlavné údaje

1. Každý členský štát každoročne do 1. júla predloží Komisii všeobecné hlavné údaje o každom lesnom požiari, ku ktorému došlo na jeho území počas predchádzajúceho roka. Všeobecné hlavné údaje zahŕňajú minimálne tieto informácie podané takým spôsobom, aby pre každý lesný požiar boli porovnateľné na úrovni Spoločenstva:

- a) dátum a miestny čas prvého požiarneho poplachu;
- b) dátum a miestny čas prvého zásahu;
- c) dátum a miestny čas uhasenia požiaru;
- d) poloha miesta prepuknutia na úrovni obce (spoločný deväťciferný kód);
- e) celková plocha poškodená požiarom;
- f) rozdelenie plochy poškodenej požiarom na lesy a inú lesnú pôdu a nezalesnené plochy;
- g) predpokladaná príčina.

2. Technické špecifikácie stanovené v prílohe II sa používajú na zaznamenanie všeobecných hlavných údajov uvedených v odseku 1.

Článok 10

Doplňujúce informácie

Okrem všeobecných hlavných údajov uvedených v článku 9 môžu členské štáty každoročne poskytovať Komisii dodatočné informácie o lesných požiaroch, ktoré postihli oblasti s plochou minimálne 50 hektárov.

Ak sa poskytnú takéto doplňujúce informácie, uvádza sa v nich výška škody, t. j. či je výška škody nízka, stredná, alebo vysoká, a lokalita.

KAPITOLA IV

ŠTÚDIE, EXPERIMENTY A DEMONŠTRAČNÉ PROJEKTY

[článok 5 ods. 2, článok 6 ods. 2 a článok 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 11

Hodnotenie návrhov projektu

Návrhy štúdií, experimentov a demonštračných projektov a testovania na základe pilotnej fázy, ktoré predkladajú členské štáty podľa článku 5 ods. 2, článku 6 ods. 2 a článku 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003, ďalej len „návrhy projektov“, hodnotí Komisia na základe kritérií určených v prílohe III.

Článok 12

Rozhodnutie o hodnotení návrhov projektov

Komisia zavedie hodnotenie priorít na udelenie podpory Spoločenstva návrhom projektov.

KAPITOLA V

PRÍSLUŠNÉ ORGÁNY

[článok 14 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 13

Príslušné orgány

1. Príslušný orgán menovaný každým členským štátom podľa článku 14 nariadenia (ES) č. 2152/2003, ďalej len „príslušné orgány“, je kontaktným miestom pre Komisiu.
2. Belgicko, Nemecko a Portugalsko môžu menovať viac ako jeden príslušný orgán.

Článok 14

Výberové kritériá

1. Príslušné orgány dodržiavajú pravidlá stanovené v nariadení (ES, Euratom) č. 1605/2002 a nariadení (ES, Euratom) č. 2342/2002 a tiež ustanovenia určené v tomto nariadení.
2. Príslušné orgány spĺňajú minimálne tieto kritériá:
 - a) sú vnútroštátnymi orgánmi verejného sektora alebo subjektmi súkromného práva s poslaním verejnej služby a podliehajú zákonom niektorého z členských štátov;
 - b) ponúkajú primerané finančné záruky vydané verejným orgánom, najmä pokiaľ ide o úplnú náhradu súm splatných Komisii;

- c) pôsobia v súlade s požiadavkami zdravého finančného riadenia;
- d) zabezpečujú transparentnosť operácií vykonávaných v súlade s článkom 56 ods. 1 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Článok 15

Dodatočné podmienky pre súkromnoprávne subjekty

Ak členské štáty menujú podľa článku 14 súkromnoprávne subjekty, Komisia pri schvaľovaní týchto subjektov vychádza z nasledujúcich dôkazov predložených týmito subjektmi:

- a) ich technická a odborná spôsobilosť na základe dokladov o vzdelanostnej a odbornej kvalifikácii pracovníkov;
- b) ich ekonomická a finančná spôsobilosť na základe štátnej záruky poskytnutej v súlade s článkom 14 ods. 3 písm. e) nariadenia (ES) č. 2152/2003 a primeraných potvrdení bánk alebo dôkazu príslušného pracovného rizikového poistenia profesionálnej zodpovednosti, alebo súvah alebo výpisov súvah týkajúcich sa aspoň dvoch posledných rokov, pre ktoré bolo účtovníctvo uzavreté, ak sa zverejnenie súvah vyžaduje podľa podnikových právnych predpisov členského štátu, v ktorom má daný subjekt sídlo;
- c) ich spôsobilosť podľa vnútroštátnych právnych predpisov vykonávať úlohy súvisiace s realizáciou rozpočtu, podložená dokladmi, napríklad ich zapísanie v obchodnom registri alebo profesijnom zozname, alebo overené vyhlásenie alebo certifikát, členstvo v danej organizácii, výslovné oprávnenie alebo zapísanie v registri pre daň z pridanej hodnoty (DPH);
- d) že sa na ne nevzťahuje žiadna zo situácií uvedených v zozname v článkoch 93 a 94 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002;
- e) že súhlasia s auditom, ktorý vykoná Dvor audítorov.

Článok 16

Dohoda

Komisia uzavrie dohodu s príslušnými orgánmi v súlade s článkom 56 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a článkami 35 a 41 nariadenia (ES, Euratom) č. 2342/2002.

Článok 17

Úlohy príslušných orgánov

Príslušné orgány plnia tieto úlohy:

- a) vykonávajú pravidelné kontroly, aby zabezpečili, že sa činnosti financované podľa nariadenia (ES) č. 2152/2003 vykonávajú správne;

- b) prijímajú primerané opatrenia, aby sa zabránilo nezrovnalostiam a spreneverám, a v prípade potreby podávajú trestné oznámenia na vymáhanie stratených, nesprávne vyplatených alebo zle použitých finančných prostriedkov;
- c) poskytujú informácie, o ktoré Komisia požiada;
- d) sú sprostredkovateľom, ktorému sa vypláca príspevok Spoločenstva;
- e) vedú účty a záznamy o príjme a platbe tohto príspevku ako podporu národného programu vrátane všetkých faktúr a dokumentov podobnej dôkazovej hodnoty na doloženie nákladov programu.

Článok 18

Kontroly vykonávané Komisiou

Komisia môže vykonávať dokumentačné kontroly a kontroly priamo na mieste, aby overila existenciu, vhodnosť a primeranosť pôsobenia príslušných orgánov v súlade s pravidlami zdravého finančného riadenia.

KAPITOLA VI

NÁRODNÉ PROGRAMY A ÚPRAVY

ODDIEL 1

NÁRODNÉ PROGRAMY

[článok 7 ods. 2 a článok 8 ods. 1 a 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 19

Obsah

1. Národné programy a úpravy týchto programov v súlade s článkom 8 nariadenia (ES) č. 2152/2003 obsahujú informácie a podklady uvedené v prílohe IV.

Členské štáty predkladajú Komisii národné programy a súvisiace úpravy v tlačenej a digitálnej podobe na tlačivách uvedených v tejto prílohe.

2. Všetky činnosti stanovené v článkoch 4 a 5, článku 6 ods. 2 a 3 a článku 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003, pre ktoré sa žiada finančný príspevok Spoločenstva, sú v národnom programe zahrnuté ako samostatné žiadosti.

Článok 20

Podprogramy

Národné programy Belgicka, Nemecka a Portugalska môžu pozostávať z podprogramov stanovených príslušnými orgánmi.

ODDIEL 2

ÚPRAVA

[článok 8 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 21

Úprava

1. Úpravy národných programov sa týkajú iba štúdií, experimentov, demonštračných projektov, ako aj monitorovacích skúšobných fáz v súlade s článkom 5 ods. 2, článkom 6 ods. 2 a článkom 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003.

2. Žiadosti o úpravu národného programu sa Komisii predkladajú na formulároch uvedených v prílohe IV.

3. Žiadosti o úpravu národných programov sa na obdobie rokov 2005 – 2006 predkladajú Komisii do 31. októbra 2005, aby sa o nich rozhodovalo v nasledujúcom roku.

KAPITOLA VII

FINANČNÉ RIADENIE A MONITOROVANIE

ODDIEL 1

NÁKLADY

Článok 22

Vymedzenie oprávnených nákladov

Oprávnené náklady predstavujú náklady, ktoré možno priamo a úplne pripísať národnému programu schválenému Komisiou.

Členské štáty môžu uplatňovať prísnejšie pravidlá určenia oprávnených nákladov.

Článok 23

Zdôvodnenie výdavkov

Výdavky sa zdôvodňujú primeranými originálnymi dokladmi, ako napríklad faktúrami alebo dokladmi rovnocennej dôkazovej hodnoty.

Originálne dokumenty sa k výkazu výdavkov neprikladajú. Príslušný orgán však na požiadanie poskytne Komisii všetky údaje vrátane faktúr, ktoré môžu byť potrebné na zhodnotenie výdavkov.

Článok 24

Oprávnené náklady

1. Náklady sa pokladajú za oprávnené, keď sa poskytnú na schválený národný program a priamo spájajú s realizáciou tohto programu a sú nevyhnutné na realizáciu programu.

2. Náklady musia byť primerané a zodpovedať zásadám zdravého finančného riadenia, najmä pokiaľ ide o hodnotu za dané peniaze a efektívnosť nákladov.

3. Náklady musia vzniknúť počas obdobia oprávnenosti stanoveného v rozhodnutí Komisie, ktorým schválila národný program. Náklady sa považujú za náklady vzniknuté počas obdobia oprávnenosti, ak:

- a) sa zákonná povinnosť hradiť náklady zmluvne dohodla po začatí obdobia oprávnenosti a pred jeho ukončením;
 - b) realizácia činnosti, ktorej sa náklady týkajú, začala po začatí obdobia oprávnenosti a bola ukončená pred jeho ukončením.
4. Náklady musia byť úplne splatené pred predložením konečnej dokumentácie spolu s konečným výkazom výdavkov a príjmov.

Článok 25

Náklady na zamestnancov

Náklady na zamestnancov sa môžu považovať za oprávnené priame výdavky v súvislosti so skutočným časom venovaným národnému programu. Vypočítavajú sa na základe skutočného hrubého platu alebo mzdy a povinných sociálnych odvodov, ale bez akýchkoľvek iných nákladov.

Pracovný čas jednotlivých zamestnancov vrátane zamestnancov v štátnej službe a zamestnancov vládnych agentúr, ktorí pracujú v rámci národného programu, sa eviduje pomocou časových výkazov alebo správ na základe systému evidujúceho čas, ktorý zaviedol a schválil príslušný orgán a prípadní partneri.

Článok 26

Cestovné náklady

Cestovné náklady sa môžu považovať za priamo oprávnené a úplné, ak zodpovedajú schválenému národnému programu. Cestovné náklady sa účtujú v súlade s internými pravidlami príslušného orgánu.

Článok 27

Režijné náklady

1. Režijné náklady, ktoré sú určené na pokrytie všeobecných nepriamych nákladov potrebných priamo alebo nepriamo na zamestnanie, riadenie, ubytovanie a podporu pracovníkov vykonávajúcich prácu na národnom programe alebo ktoré sa týkajú infraštruktúry a zariadenia priamo na mieste, sa považujú za oprávnené náklady, ak sú tieto náklady skutočné, opodstatnené a nezahŕňajú náklady zahrnuté v inej rozpočtovej položke.

2. Režijné náklady sú oprávnené maximálne do výšky 7 % celkovej sumy oprávnených priamych nákladov.

3. Režijné náklady sa národnému programu účtujú v súlade so schválenou nákladovou účtovnou politikou príslušného orgánu.

Článok 28

Kapitálové náklady

Ak náklady zahrňajú odpisy kapitálových investícií s obdobím používania dlhším ako jeden rok a cenou vyšou ako 500 EUR, tieto náklady odpisov sa považujú za oprávnené, ak sa týkajú výlučne národného programu a obdobia oprávnenosti danej fázy programu, a za predpokladu, že v prípade investícií do stavebníctva a infraštruktúry sa tieto náklady odpisujú počas 10 rokov formou lineárneho odpisu a v prípade ostatného zariadenia, vrátane zariadenia informatiky, sa tieto náklady odpisujú počas 5 rokov formou lineárnej metódy.

Článok 29

Náklady na nákup použitého zariadenia

Náklady na nákup použitého zariadenia sú oprávnené, ak sú splnené tieto tri podmienky:

- a) strana, ktorá zariadenie predáva, poskytne vyhlásenie, v ktorom je uvedený pôvod zariadenia, a potvrdí, že počas predchádzajúcich siedmich rokov zariadenie nebolo zakúpené s pomocou vnútroštátnych grantov alebo grantov Spoločenstva;
- b) cena zariadenia neprekračuje jeho trhovú hodnotu a je menšia ako náklady na podobné nové zariadenie,
a
- c) zariadenie má technické vlastnosti potrebné na dané použitie a je v súlade s uplatniteľnými normami a štandardmi.

Článok 30

Subdodávateľské zmluvy

Náklady týkajúce sa subdodávateľských zmlúv so sprostredkovateľmi alebo konzultantmi sú založené na skutočných nákladoch a podložené príslušnými faktúrami a inými podkladovými dokumentmi. Výnimočne, ak sú náklady definované ako percento celkových nákladov realizácie, môžu sa takéto náklady považovať za oprávnené iba vtedy, ak ich je príslušný orgán schopný zdôvodniť preukázaním skutočnej hodnoty poskytnutej práce alebo služieb.

Článok 31

Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty (DPH) sa považuje za oprávnenú, ak príslušný orgán nie je schopný získať späť DPH vyplatenú v rámci národného programu.

Príslušný orgán poskytne vyhlásenie od príslušných vnútroštátnych orgánov, že nemožno refundovať DPH pre dané aktíva a služby potrebné na opatrenia vykonané v rámci národných programov.

Článok 32

Neoprávnené náklady

1. Za oprávnené sa nepovažujú tieto náklady:
 - a) akékoľvek náklady, ktoré vzniknú v súvislosti s činnosťami, pri ktorých sa využíva podpora niektorých iných finančných nástrojov Spoločenstva;
 - b) straty z výmenných kurzov;
 - c) nepotrebné alebo ne hospodárne výdavky;
 - d) náklady na distribúciu a výdavky spojené s marketingom a reklamou na propagáciu výrobkov alebo komerčných činností;
 - e) akékoľvek rezervy pre možné budúce straty alebo záväzky;
 - f) akýkoľvek úrok z dlhu a úrok z požičaného kapitálu;
 - g) nedobytné pohľadávky.

Niektoré náklady uvedené v písmene d) sa však môžu považovať za oprávnené po dohode s Komisiou.

2. Neoprávnené náklady uvedené v odseku 1 Komisia pri výpočte celkových nákladov programu nezohľadňuje.

Článok 33

Výmenný kurz

1. Pri prepočte medzi eurom a národnou menou sa používa denný kurz eura uverejnený v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*.
2. Pri prepočte medzi eurom a národnými menami sa používa výmenný kurz uverejnený v posledný pracovný deň mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, v ktorom sa národný program alebo v prípade platieb finančná správa a žiadosť o platbu podáva a predloží Komisii.

ODDIEL 2

PLATBA

[článok 8 ods. 5 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 34

Rozhodnutie o finančnom príspevku

Komisia rozhodne o finančných príspevkoch na oprávnené náklady národných programov v dvoch fázach, t. j. jedno rozhodnutie na každý rok plánovacieho obdobia, ďalej len „rozhodnutie Komisie“. Rozhodnutie Komisie je určené danému členskému štátu.

Článok 35

Predbežné financovanie

Príslušné orgány môžu požiadať o predbežné financovanie vo výške 50 % ročnej pomoci Spoločenstva pre národný program, ako je uvedené v národnom programe, až po troch mesiacoch po dátume oznámenia rozhodnutia Komisie. Predbežné financovanie podlieha uzavretiu dohody podľa článku 16.

Článok 36

Výkazy

1. Príslušné orgány predložia Komisii výkazy platieb hradených v rámci národného programu použitím vzorov uvedených v prílohe V. K týmto výkazom priložia výkaz o pokroku činností vykonaných v rámci národného programu. Výkazy sa predkladajú najneskôr 15 mesiacov po dátume oznámenia rozhodnutia Komisie a pokrývajú výdavky v predchádzajúcom roku.

2. Oprávnené výdavky, ktoré sú v súlade s ustanoveniami oddielu 1 tejto kapitoly a sú označené v ročnom výkaze, Komisia vyrovná predbežným financovaním poskytnutým členským štátom v rámci národných programov.

Ak výkazy presahujú súvisiace predbežné financovanie, Komisia vykoná predbežnú platbu.

Takéto predbežné platby za žiadnych okolností nepresahujú 30 % ročnej pomoci Spoločenstva určenej národnému programu.

Článok 37

Technická a finančná realizácia

1. Každá z fáz uvedených v článku 34 musí dosiahnuť riadnu technickú a finančnú realizáciu v súlade s požiadavkami nariadenia (ES) č. 2152/2003 a tohto nariadenia najneskôr dva roky po dátume oznámenia rozhodnutia Komisie.

Príslušné orgány môžu požiadať o platbu zostatku oprávnených nákladov najneskôr do 27 mesiacov po dátume oznámenia rozhodnutia Komisie.

2. Zostatok pre každú fázu sa vypláti, keď Komisia prijme žiadosť o konečnú platbu pre každú fázu a skontroluje finančný výkaz priložený k tejto žiadosti o platbu.

Článok 38

Koordinácia žiadostí o platbu

Členské štáty zabezpečia v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi, aby žiadosti o platby predložené príslušnými orgánmi boli koordinované a v súlade s rozhodnutím Komisie.

Článok 39

Žiadosti o predbežné financovanie a platby

Príslušné orgány alebo agentúry predložia Komisii žiadosti o predbežné financovanie alebo platby s použitím vzorov uvedených v prílohách VI, VII a VIII.

ODDIEL 3

NEZROVNALOSTI

[článok 14 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 40

Nezrovnalosti

1. Akékoľvek sumy stratené v dôsledku nezrovnalostí alebo nedbanlivosti musí členský štát vymôcť späť a vrátiť Spoločenstvu.

2. Ak do piatich rokov po konečnej platbe zostatku záverečného roka národného programu Komisia zaznamená akékoľvek nezrovnalosti pri činnosti financovanej Spoločenstvom a táto suma sa nevrátila Spoločenstvu podľa odseku 1, informuje o tom členský štát a poskytne mu možnosť, aby sa vyjadril.

3. Ak analýza situácie a akékoľvek pripomienky daného členského štátu vedú k tomu, že Komisia potvrdí nezrovnalosti, členský štát musí príslušné sumy vrátiť.

ODDIEL 4

KONTROLY, AUDITY A TECHNICKÉ NÁVŠTEVY

[článok 14 ods. 4 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 41

Finančný audit Komisie

1. Komisia alebo akýkoľvek zástupca splnomocnený Komisiou môže kedykoľvek počas trvania zmluvy a až do piatich rokov po konečnom vyplatení príspevkov Komisie na národný program vykonať audit príslušných orgánov, dodávateľov alebo subdodávateľov zodpovedných za podrobné vykonanie opatrení realizovaných podľa národného programu.

2. Komisia alebo akýkoľvek zástupca splnomocnený Komisiou má prístup k dokumentácii potrebnej na preverenie oprávnenosti nákladov národného programu, ako sú napríklad faktúry a mzdové a platobné výpisy.

3. Audit sa vykoná v súlade so zásadou dôvernosti. Komisia prijme primerané kroky, aby zabezpečila, že jej splnomocnení zástupcovia zaobchádzajú dôverne s údajmi, ku ktorým majú prístup alebo ktoré im boli poskytnuté.

Komisia môže overiť využívanie finančných príspevkov Spoločenstva príslušnými orgánmi, dodávateľmi alebo subdodávateľmi zodpovednými za podrobné vykonanie opatrení realizovaných v rámci národného programu.

4. Správa o výsledkoch auditu týkajúcej sa príslušných orgánov a iných strán zodpovedných za realizáciu opatrení národného programu sa zašle príslušným orgánom, dodávateľom a subdodávateľom, ktorí môžu do jedného mesiaca po prijatí správy predložiť Komisii svoje pripomienky. Komisia môže rozhodnúť o tom, že pripomienky doručené po konečnom termíne nezohľadní.

5. Na základe záverov auditu Komisia prijme všetky opatrenia, ktoré považuje za potrebné, vrátane vydania príkazu vrátenia všetkých alebo niektorých platieb, ktoré uskutočnila.

Článok 42

Kontroly a technické návštevy

Príslušné orgány umožnia pracovníkom Komisie a osobám oprávneným Komisiou prístup na miesta alebo do priestorov, kde sa realizujú opatrenia v rámci národného programu, a k všetkým dokumentom týkajúcim sa technického a finančného riadenia prevádzky. Prístup osôb splnomocnených Komisiou môže podliehať dohodám o dôvernosti medzi Komisiou a príslušným orgánom.

Kontroly sa môžu iniciovať počas obdobia programu a majú dôverný charakter.

Príslušné orgány a strany zodpovedné za vykonávanie opatrení realizovaných v rámci národného programu poskytnú Komisii alebo osobám splnomocneným Komisiou primeranú pomoc.

Článok 43

Hodnotenia

[článok 8 ods. 4 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

1. Členské štáty uskutočňujú hodnotenie *ex ante*, strednodobé preskúmanie a hodnotenie *ex post* národných programov v súlade s prílohou IX.

2. Hodnotenie *ex ante* zahŕňa podrobné overenie relevantnosti, realizovateľnosti a udržateľnosti činností určených v národnom programe a taktiež preskúmanie očakávaných výsledkov. Výsledky hodnotenia *ex ante* sa predložia Komisii spolu s národnými programami.

3. Hodnotenia *ex ante* a *ex post* zahŕňajú posúdenie stavu realizácie, účinnosti a výkonnosti monitorovacích činností vykonávaných v rámci nariadenia (ES) č. 2152/2003. Výsledky strednodobého preskúmania sa Komisii predložia do 1. júla 2006 a výsledky hodnotenia *ex post* sa Komisii predložia do 1. júla 2007.

KAPITOLA VIII

VEDECKÁ PORADNÁ SKUPINA

[článok 9 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 44

Úlohy

1. Vedecká poradná skupina, ktorá sa vytvorí podľa článku 9 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2152/2003, poskytuje poradenstvo Stálemu výboru pre lesníctvo v oblasti týchto otázok:

- a) potreby vykonať špecifické štúdie alebo analýzy;
- b) potreby vytvoriť účelové pracovné skupiny pre špecifické témy;
- c) zlepšenia organizácie a štruktúry monitorovacieho systému;
- d) vedecko-politického prepojenia.

2. Vedecká poradná skupina môže vyjadriť stanovisko k:

- a) návrhom na štúdie;
- b) výsledkom odvodeným od štúdií, ako je napríklad relevantnosť a kvalita údajov, a všeobecnejšie, výsledkom odvodeným od správ prezentujúcich výsledky monitorovacieho systému;
- c) návrhom príručiek.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 7. novembra 2006

3. Mandát Vedeckej poradnej skupiny je obmedzený na realizačné obdobie schémy stanovenej v článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003.

KAPITOLA IX

PRÍSTUP K ÚDAJOM

[článok 15 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Článok 45

Prístup k údajom

Do rozsahu potrebného na realizáciu činností na základe článku 9 ods. 5 a článku 11 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003 sa prístup k údajom uvedeným v článku 4 ods. 1 a článku 5 ods. 1 tohto nariadenia udeľuje Európskej environmentálnej agentúre a Medzinárodnému spoločnému programu na posúdenie a monitorovanie účinkov znečistenia ovzdušia na lesy, ktorý prebieha v rámci Hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov pre Európu (ICP Forests).

KAPITOLA X

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 46

Zrušenie

Nariadenie (EHS) č. 1696/87 a nariadenia (ES) č. 804/94, (ES) č. 1091/94, (ES) č. 1727/1999 a (ES) č. 2278/1999 sa rušia.

Článok 47

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Za Komisiu
Stavros DIMAS
člen Komisie

PRÍLOHA I

Príručka o parametroch, spôsoboch monitorovania a formátoch údajov pre harmonizované monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy**Štruktúra príručky**

Táto príručka má 15 kapitol:

Kapitola 1	SPOLOČNÉ METÓDY VÝBERU POZEMKOV ÚROVNE II
Kapitola 2	SPOLOČNÉ METÓDY PRIESKUMU STAVU KORUNY NA POZEMKOCH ÚROVNE I A II
Kapitola 3	SPOLOČNÉ METÓDY CHEMICKÝCH MERANÍ LISTOV NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 4	SPOLOČNÉ METÓDY MERANIA PRÍRASTKOVÝCH ZMIEN NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 5	SPOLOČNÉ METÓDY MERANIA USADZOVANIA NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 6	SPOLOČNÉ METÓDY METEOROLOGICKÝCH MERANÍ NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 7	SPOLOČNÉ METÓDY MONITOROVANIA ROZPÚŠŤANIA PÔDY NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 8	SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA PÔDNEJ VEGETÁCIE NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 9	SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA SPÁDU ODPADOV NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 10	SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA KVALITY OKOLITÉHO VZDUCHU NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 11	SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA VIDITEĽNÉHO POŠKODENIA OZÓNOM NA POZEMKOCH ÚROVNE II
Kapitola 12	SPOLOČNÉ METÓDY FENOLOGICKÉHO POZOROVANIA POZEMKOV NA ÚROVNI II
Kapitola 13	PODROBNOSTI PREDKLADANIA PODKLADOVÝCH INFORMÁCIÍ O UPLATŇOVANÝCH METÓDACH MONITOROVANIA A O VÝSLEDKOCH HODNOTENIA/INTERPRETÁCIE ZÍSKANÝCH NA VNÚTROŠTÁTNEJ ÚROVNI
Kapitola 14	VŠEOBECNÉ POKYNY NA PODÁVANIE SPRÁV O VÝSLEDKOCH A DÁTOVÝCH FORMÁTOCH
Kapitola 15	ZOZNAM KÓDOV A VYSVETLJÚCE BODY PRE ÚDAJE O PRIESKUME NA POZEMKOCH ÚROVNE I A ÚROVNE II

Špecifické ustanovenia stanovené v každej kapitole sa zakladajú na technických odporúčaniach odborných komisií Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov v rámci Programu medzinárodnej spolupráce pri hodnotení a monitorovaní účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests). Rozlišuje sa medzi povinnými a voliteľnými činnosťami monitorovania (parametre, metódy atď.).

Kapitoly 1 až 8 a 14 až 15 sú vypracované na základe technických opisov uvedených v prílohách k nariadeniu Komisie (ES) č. 1091/94, ako aj v pomocných príručkách týkajúcich sa poklesu hromadenia odpadov, kvality ovzdušia, viditeľného poškodenia ozónom a fenologických hodnotení, na ktoré sa nevzťahovalo uvedené nariadenie.

V kapitole 2 sa stanovujú technické podrobné údaje, ktoré sa týkajú monitorovania stavu koruny v bodoch na úrovni I, ako aj na pozemkoch na úrovni II, keďže ide o jediný prieskum, ktorý sa vykonáva pravidelne v obidvoch sieťach. Okrem toho sa iba dve kapitoly o predkladaní údajov a o dátových formátoch (kapitoly 14 a 15) vzťahujú na úroveň I a na úroveň II.

KAPITOLA 1

SPOLOČNÉ METÓDY VÝBERU POZEMKOV ÚROVNE II**I. Výber pozemkov úrovne II**

Členské štáty zodpovedajú za výber monitorovaných pozemkov, hoci sa na výber uplatňujú tieto kritériá:

- minimálna veľkosť pozemku musí byť 0,25 hektára pri meraní v horizontálnej rovine,

- v snahe minimalizovať vplyvy činností na okolitých plochách musí byť pozemok obklopený ochrannou zónou. Skutočná šírka takejto zóny závisí od typu a veku lesa. Ak je plocha pozemku a jeho okolia homogénna vzhľadom na výšku a vekovú štruktúru, šírka ochrannej zóny sa môže ohraničiť na 5 alebo 10 m. Ak oblasť lesa, v ktorej sa daný pozemok nachádza, pozostáva z kombinovaných lesných porastov rôznych druhov alebo rôznej vekovej štruktúry, ochranná zóna sa môže rozšíriť až na päťnásobok potenciálnej maximálnej výšky stromov na danom pozemku,
- pozemky musia byť vždy ľahko prístupné a nesmú existovať žiadne obmedzenia, pokiaľ ide o prístup a odoberanie vzoriek,
- nesmú existovať žiadne rozdiely v spravovaní pozemku, jeho ochrannej zóny a okolitého lesa,
- narušenia spôsobené monitorovaním sa musia minimalizovať,
- musí sa zamedziť priamemu znečisťovaniu zo známych miestnych zdrojov,
- pozemky musia byť rozmiestnené dostatočne ďaleko od okraja lesa, až vo vzdialenosti, ktorá sa rovná päťnásobku potenciálnej maximálnej výšky stromov na pozemku.

II. Zriaďovanie a dokumentácia pozemkov

Každý zriadený pozemok musí byť podrobne opísaný. Všeobecné údaje týkajúce sa nových alebo ďalších pozemkov musia byť stanovené a nahlásené Komisii v rámci nasledujúceho pravidelného predkladania údajov. Podrobný opis pozemku zahŕňa: presnú lokalitu pozemku (umiestnenie stredu a rohov pozemku), pracovnú mapu so zobrazením trvalého označenia rohov a/alebo hraníc pozemku, počet stromov na pozemku a všetky ostatné dôležité identifikovateľné prvky na pozemku alebo neďaleko pozemku (napr. prístupová cesta, rieky, priekopy, veľké stromy). Umiestnenie vzorkovačov alebo miest na odber vzoriek (napr. vzorkovače usadzovania alebo pôdne šachty) musia byť taktiež zamerané (GPS alebo vzdialenosť a smer od stredu pozemku) a zaznamenané na tejto mape.

III. Vymedzenie pojmu podpozemok

V zásade sa do vzorky na hodnotenie stromov majú zahrnúť všetky stromy na celom pozemku (napr. súpis koruny, posúdenie prírastku). V prípade, že je na pozemku veľa stromov (t. j. husté lesné porasty), môže sa vymedziť podpozemok, ktorý sa má používať na takéto prieskumy. Veľkosť podpozemku v čase zriadenia pozemku musí byť dostatočne veľká, aby umožnila spoľahlivé odhady pre takéto prehľady minimálne 20 rokov, pokiaľ možno počas celého života lesného porastu. V tomto období by malo byť k dispozícii minimálne 20 stromov.

IV. Všeobecné informácie o každom pozemku

Počas zriaďovania nového pozemku a prvých prieskumov sa musia zhromaždiť tieto všeobecné informácie o každom trvalo pozorovacom pozemku na účel intenzívneho a trvalého monitorovania:

Zavedenie	Prvé výskumy
— Opisný kód	Krajina Číslo pozorovacieho pozemku Skutočná zemepisná šírka a dĺžka
— Údaje o lokalite	Nadmorská výška Orientácia Celková veľkosť pozemku Počet stromov na pozemku Podpozemok (ak existuje): Dostatočné množstvo vody pre hlavné druhy Druh humusu Pôdna jednotka (odhadom)

Zavedenie	Prvé výskumy
— Údaje o lesnom poraste	Stredný vek dominantnej etáže Hlavné druhy stromov Výťažnosť (odhadom)
— Ostatné sledovania	História pozemku Ostatné monitorovacie stanice nachádzajúce sa v blízkosti

Tam, kde sa zriadia dodatočné pozemky, členské štáty zašlú Európskej komisii pri ukončení národného programu intenzívneho monitorovania za každý zriadený pozemok informácie zozbierané počas zriaďovania s použitím súboru dát a hlásení (do konca toho roku, v ktorom sa realizovalo zriadenie).

Všetky zmeny v priebehu rokov, ktoré sa týkajú začatia monitorovania, a ostatné dôležité informácie (napr. lesné operácie, búrky a škody spôsobené škodcami) sa musia prekladať každý rok.

V. Náhrada zničených pozemkov a ďalšie pozemky

Zničené a ďalšie pozemky sa musia vybrať spomedzi existujúcich pozemkov úrovne I a podľa výberových kritérií stanovených v tejto kapitole. Novozriadeným alebo ďalším pozemkom sa musí prideliť nové číslo. Členské štáty sú povinné predkladať Európskej komisii s najbližším pravidelným predkladaním údajov aj informácie o dôvode náhrady pozemku alebo potreby ďalších pozemkov, výsledky najnovších vykonaných pozorovaní/meraní a kritériá uplatňované pri výbere nových pozemkov.

VI. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje uvedené v tejto kapitole za každý pozemok úrovne II vo formátoch vytvorených formulármi 1 a 2 a uvedených v kapitole 14.

KAPITOLA 2

SPOLOČNÉ METÓDY PRIESKUMU STAVU KORUNY V BODOCH ÚROVNE I A NA POZEMKOVÝCH ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Prieskum stavu koruny podľa článku 2 a článku 6 písm. a) je povinný. Vykonáva sa vo všetkých bodoch úrovne I a na všetkých pozemkoch úrovne II a musí sa opakovať každoročne. Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach odbornej komisie pre stav koruny UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia lesov (ICP Forests).

II. Výber vzoriek stromov

II.1. Výber vzoriek stromov úrovne I

V každom bode vzorkovania sa skúšobné stromy vyberú podľa prísne definovaného, objektívneho a nestranného štatistického postupu (napr. štyri body orientované naprieč skupinou orientovanou pozdĺž hlavných kompasových smerov s rohovými bodmi vo vzdialenosti 25 m od mriežkového bodu s použitím procesu šesťstromového vzorkovania na každom podpozemku alebo skúšobných vybraných stromoch, sledujúc špirálu zo stredu pozemku). V mladších hustých lesných porastoch, kde sa jednotlivé koruny nedajú posúdiť, sa hodnotené stromy vyberajú na základe definovaného geometrického procesu. Tento proces sa musí opakovať dovtedy, kým sa nenájde dostatočný počet stromov s posúditelnými korunami. Zohľadniť sa musia tieto kritériá výberu:

- členské štáty môžu rozhodnúť o počte stromov, ktoré sa majú posudzovať v každom bode; vzorka však musí pozostávať najmenej z 20 a najviac 30 stromov, pričom daný počet sa nesmie meniť,

- do hodnotenia musia byť zahrnuté všetky druhy stromov. Skúšobné stromy musia mať minimálnu výšku 60 cm. Na účely posúdenia stavu koruny ako skúšobné stromy spĺňajú požiadavky iba predominantné, dominantné a spoludominantné stromy, ktoré zodpovedajú triedam stromov 1, 2, resp. 3 podľa Krafťa. Stromy týchto tried s odlomenými vrcholcami nemožno vybrať ako skúšobné stromy,
- stromy odstránené ako súčasť riadiacich postupov, padnuté stromy (napr. vyvrátené vetrom alebo polámané) a odumreté stromy sa musia nahradiť novými skúšobnými stromami, ktoré sa vyberú na základe nestranného postupu. Strom sa považuje za odumretý vtedy, ak odumreli všetky vodivé tkanivá v kmeni. Odumretý strom sa musí zaznamenať, ale iba raz. Holorub lesných porastov má za následok, že skúšobný bod prestáva existovať do času zriadenia nového lesného porastu,
- stred skúšobnej jednotky sa musí označiť pre opakované hodnotenie následných súpisov. Skúšobné stromy musia byť identifikovateľné na hodnotenie v nasledujúcom roku, pokiaľ možno bez trvalého označovania.

II.2. Výber vzoriek stromov na pozemkoch úrovne II

Na celom pozemku sa majú monitorovať všetky predominantné, dominantné a spoludominantné stromy zodpovedajúce triedam stromov 1, 2 a 3 v uvedenom poradí podľa Krafťa. V prípade, že sa na pozemku nachádza veľa stromov (napr. husté lesné porasty), počet vzoriek stromov na hodnotenie koruny sa môže znížiť využitím podpozemku. V prípade podpozemku sa na podpozemku monitorujú všetky predominantné, dominantné a spoludominantné stromy zodpovedajúce triedam stromov 1, 2, 3 v uvedenom poradí podľa Krafťa. V určitých prípadoch možno použiť iný, ale objektívny a nestranný systém na zníženie alebo výber počtu stromov, ktoré sú predmetom skúšok. Každý rok sa uplatňujú rovnaké metódy a v rámci každého prieskumu sa musí hodnotiť minimálne 20 stromov.

III. Dátum hodnotenia

Inventúra sa musí uskutočniť medzi koncom obdobia tvorby nových ihličiek a listov a pred jesennou zmenou farby.

IV. Všeobecné podkladové informácie

V bodoch úrovne I sa musia posudzovať tieto parametre pozemku a stromov:

- pre každý pozemok:
 - opisný kód:
 - krajina,
 - dátum pozorovania,
 - číslo pozorovacieho bodu,
 - skutočná zemepisná šírka a dĺžka,
 - dostupnosť vody pre hlavné druhy,
 - druh humusu,
 - nadmorská výška,
 - orientácia,
 - údaje o lesnom poraste:
 - stredný vek dominantnej etáže,
 - údaje o pôde:
 - pôdna jednotka,
 - dodatočné informácie o pozemku, špecifické pre bežný rok (operácie, udalosti),

- pre každý strom na pozemku:
 - číslo pozemku,
 - údaje o vzorke stromu,
 - číslo stromu,
 - druh stromu,
 - defoliácia,
 - zmena farby,
 - škody spôsobené ľahko identifikovateľnými príčinami (hmyz, plesne, abiotickí pôvodcovia...),
 - označenie typu poškodenia,
 - pozorovania stromu na pozemku.

Na pozemkoch úrovne II sa musia zhromaždiť tieto informácie o pozemku a stromoch:

- krajina,
- číslo pozemku,
- dátum hodnotenia:
- počet stromov,
- druh stromu,
- orientácia,
- informácie o vyťahovaní dreva a o mortalite,
- vystavenie,
- spoločenská trieda,
- tienenie koruny,
- viditeľnosť.

V. Hodnotenie vzoriek stromov

V.1. Vizúálne hodnotenie defoliácie

Defoliácia sa odhaduje každoročne v 5 % krokoch vo vzťahu k stromu s úplným lístím v miestnych podmienkach. Klasifikácia stromov do stupňov podľa defoliácie sa vykonáva počas pozorovania a registruje sa v 5 % krokoch.

Strom s defoliáciou od 95 % do 100 %, ktorý je ešte stále živý, dostane označenie 99. Označenie 100 sa prideli odumretým stromom.

Trieda	Stupeň defoliácie	Percento straty ihličia/lístia
0	nedefoliovaný	0 – 10
1	slabo defoliovaný	11 – 25
2	mierne defoliovaný	26 – 60
3	veľmi defoliovaný	61 – 99
4	odumretý	100

V.2. *Vizuálne hodnotenie straty farby*

Musí sa vykonať klasifikácia stromov podľa stupňov zmeny farby.

Stupne zmeny farby sú definované takto:

Trieda	Zmena farby	Predbežné percento ihličia/listov, ktoré zmenili farbu
0	žiadna alebo zanedbateľná	0 – 10
1	slabá	11 – 25
2	mierna	26 – 60
3	silná	> 60

Ak sa okrem toho triedy defoliácie a zmeny farby kombinujú, musia sa používať tieto kombinované triedy poškodenia:

Trieda defoliácie	Trieda zmeny farby		
	1	2	3
	Výsledná trieda poškodenia		
0	0	I	II
1	I	II	II
2	II	III	III
3	III	III	III
4	IV	IV	IV

0 = nepoškodené, I = slabo poškodené, II = mierne poškodené, III = ťažko poškodené, IV = odumreté.

VI. **Hodnotenie príčin poškodenia**VI.1. *Výber vzoriek stromov*

Na ukončenie každoročného prieskumu stavu koruny nie je hodnotenie príčin poškodenia povinné.

VI.2. *Frekvencia a časový harmonogram*

Úroveň I + úroveň II: Príčiny poškodenia sa posúdia počas bežného hodnotenia stavu koruny v lete.

Na pozemkoch úrovne II, kde sa vykonáva kompletný program, pričom ide o takzvané kľúčové pozemky, sa uskutoční ďalšia návšteva na posúdenie poškodenia, ak boli spozorované závažné poškodenia mimo obdobia hodnotenia stavu koruny. Pozorovania pracovníkov zodpovedných za vzorkovanie alebo fenologické pozorovania môžu pôsobiť ako systém včasného varovania. Takáto dodatočná návšteva sa musí vykonať v čase, keď sa predpokladá, že hlavná príčina poškodenia bude dosahovať svoje maximum (napr. jar v prípade defoliujúcich stromov).

VI.3. *Parametre, ktoré je potrebné hodnotiť*

V tabuľke sa uvádza prehľad parametrov v bodoch úrovne I/pozemkov úrovne II.

Opis príznaku	
	Špecifikácia postihnutej časti
	Príznak
	Špecifikácia príznaku
	Umiestnenie v korune
1.1. Príčina	
1.2. Rozsah	

VII. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok vo formulároch 3 až 8 uvedených v kapitole 14.

KAPITOLA 3**SPOLOČNÉ METÓDY MERANÍ LISTOVEJ CHÉMIE NA POZEMKOCH ÚROVNE II****I. Všeobecné poznámky**

Inventúra listovej chémie v súlade s článkom 6 písm. a) sa musí vykonať na všetkých pozemkoch úrovne II a musí sa opakovať v dvojročných intervaloch pre každý jednotlivý pozemok. Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaní odbornej komisie pre listovú chémiu UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Metodika inventúry**II.1. Dátum vzorkovania**

Druhy listnáčov (opadavé druhy) a smrekovec obyčajný: vzorkovanie sa musí vykonať vtedy, keď sú nové listy úplne rozvinuté, a pred samotným začiatkom jesenného žltnutia a starnutia.

Neopadavé druhy: vzorkovanie sa musí vykonať počas obdobia pokoja. Od členských štátov sa vyžaduje, aby pre každý región a v rámci každej roviny a horstva definovali najvhodnejšie obdobie vzorkovania a analýzy rôznych druhov a zachovávanie tohto obdobia.

Súpis lístia sa musí vykonať pre druhy listnáčov (opadavé druhy) a smrekovec obyčajný v lete 2005 a pre neopadavé druhy v zime 2005/2006. Súpis sa musí opakovať v dvojročných intervaloch pre každý jednotlivý pozemok.

II.2. Výber stromov

Najmenej päť stromov každého hlavného druhu na pozemku sa musí vzorkovať každý druhý rok.

Počet stromov potrebných na vzorkovanie sa zvolí tak, aby:

- stromy boli iné ako stromy použité na hodnotenie koruny s cieľom zamedziť, aby následné vzorkovania spôsobili stratu lístia,
- v prípade, že hodnotenie životaschopnosti sa obmedzuje na stromy na podpozemku, stromy na vzorkovanie lístia sa vyberú zo zvyšnej časti celého pozemku. Ak sa nepoužíva žiadny podpozemok, stromy na vzorkovanie sa musia vybrať spomedzi stromov, ktoré sa nachádzajú v ochrannej zóne. V takomto prípade sa stromom vybraným na vzorkovanie v ochrannej zóne pridelí osobitné číslo,
- stromy patrili k predominantným alebo dominantným triedam (les s uzatvorenou klenbou) alebo k stromom s priemernou výškou $\pm 20\%$ (les s otvorenou klenbou),
- sa stromy nachádzali v blízkosti lokalít, kde boli odobraté vzorky pôdy na analýzu; treba však dávať pozor na to, aby sa vzorkovaním pôdy nepoškodili hlavné korene vzoriek stromov,
- stromy predstavovali strednú úroveň defoliácie pozemku ($\pm 5\%$ strednej úrovne defoliácie),
- stromy predstavovali zdravotný stav pozemku.

Počas mnohých rokov sa musia vzorkovať tie isté skúšobné stromy; stromy musia byť očíslované. S cieľom zamedziť poškodeniu vzoriek stromov je povolené v prípade potreby strieďať dva súbory po piatich stromoch. Každý súbor musí spĺňať uvedené podmienky.

Vzorkujú sa iba stromy hlavných druhov Spoločenstva (pozri prílohu I kapitolu 15 bod 16).

Stromy, ktoré sa používajú na vzorkovanie listia, sa posudzujú podľa stavu koruny s použitím existujúcich alebo špeciálne pridelených čísel.

II.3. Všeobecné informácie

Potrebné je zhromaždiť tieto informácie:

- číslo pozemku,
- dátum vzorkovania a analýzy,
- druh stromu.

II.4. Výber a množstvo listov a ihličia

Stromy sa na pozemku nestínajú, mohlo by to ovplyvniť metódu vzorkovania listov alebo ihličia. Je dôležité, aby sa vzorkované listy alebo ihličie vyvíjali pri úplnom svetle.

Vzorkované listy alebo ihličky sa musia odobrať z hornej tretiny koruny, avšak nie z úplne prvých práslenov ihličnanov.

Pri opadavých druhoch sa vzorkovanie musí vykonávať na listoch alebo ihličkách bežného roku.

Pri neopadavých druhoch sa vzorkovanie musí vykonávať tak na ihličkách a listoch v bežnom roku, ako aj na listoch a ihličkách v druhom roku (bežný + 1).

V prípade všetkých druhov je potrebné dbať na to, aby vzorkované listy alebo ihličky boli vyzreté, najmä v prípade druhov, ktoré majú niekoľko rašení ročne (napr. *Pinus halepensis*, *Pseudotsuga menziesii*, *Eucalyptus* sp., *Quercus* sp.). V prípade *Larix* sp. a *Cedrus* sp. sa vzorky odoberajú z krátkych vetvičiek z predchádzajúceho roku.

Spravidla sa vzorkovanie môže vykonať tak, aby v súbore vzoriek stromov boli zastúpené všetky orientácie. V prípade potreby je povolené vzorkovať rôzne orientácie na každom strome skúšobného súboru. Na zvláštnych miestach so zrejším vplyvom jednej orientácie (napr. strmé svahy alebo silný prevládajúci vietor) sa vzorkuje iba jedna orientácia, pričom musí byť vždy tá istá. V takýchto prípadoch je potrebné orientáciu zdokumentovať.

Pri analýze hlavných prvkov a Fe, Mn, Zn, Cu je pre každú vzorkovanú vekovú triedu odporúčeným množstvom 30 gramov čerstvých ihličiek alebo listov.

Každá krajina sa môže rozhodnúť vzorkovať väčšie množstvo listového materiálu podľa potrieb vlastných analytických metód alebo s cieľom zachovať vzorky pre budúcnosť.

II.5. Spôsob vzorkovania

Keďže sa stromy nemôžu stínať, je prijateľný akýkoľvek vhodný spôsob vzorkovania, berúc do úvahy druh a veľkosť lesných porastov atď., za predpokladu, že to nepovedie ku kontaminácii vzorky, k ťažkému poškodeniu stromu ani k ohrozeniu vzorkujúceho tímu.

II.6. Predúprava pred odoslaním vzoriek do laboratórií na analýzu

Vzorkuje sa najmenej päť stromov každého hlavného druhu nachádzajúceho sa na pozemku; päť vzoriek sa jednotlivo uchováva vo vrecúškach; kompozitná vzorka na analýzu sa získa zmiešaním rovnakých množstiev každej z piatich vzoriek (v prípade analýzy piatich stromov jednotlivo sa pre každý prvok vypočíta stredná hodnota).

Veľká pozornosť sa musí venovať jasnému označeniu každej vzorky (les, číslo pozemku, druh, vek ihličiek atď.) pred jej zaslaním do laboratória na analýzu. Takéto označenia musia byť uvedené na vonkajšej strane vrecúška (priamo na vrecúšku nezmazateľným atramentom alebo pripevnením štítku na vrecúšku).

II.7. Úprava pred analýzou

Pre intenzívne a trvalé sledovanie pozemkov s trvalým pozorovaním a výhonkov za bežný rok sa musí stanoviť množstvo 100 listov alebo 1 000 ihličiek, ako aj množstvo výhonkov.

Nie je potrebné odrezáť stopky listov, avšak v prípade zložených listov je vhodné oddeliť malé listy od stopky, pokiaľ sa to nevykonalo už v lese. S cieľom zamedziť kontaminácii nesmú sa používať napudrované rukavice.

Nie je potrebné systematicky premývať vzorky, ale môže to byť vhodné v regiónoch s vysokou úrovňou znečistenia ovzdušia alebo v blízkosti mora. Vzorky sa musia premývať vodou bez akýchkoľvek prísad.

Sušenie v sušiarňi sa musí vykonávať aspoň 24 hodín pri teplote najviac 80 °C. Ihličky sa musia odstrániť z vetvičiek za rovnakých opatrení ako pri oddeľovaní malých listov od ich stopky.

II.8. Chemické analýzy

Stanovuje sa iba celková koncentrácia prvku.

Každá krajina má povolené používať svoje národné metódy. Je však potrebné overiť celkové koncentrácie prvku získané národnými metódami s koncentraciami overenými na referenčných štandardných vzorkách. V prípade súpisu listia sa rozlišuje medzi povinnými a voliteľnými parametrami (pozri zoznam).

Povinné parametre	Voliteľné parametre
dusík (N)	zinok (Zn)
síra (S)	mangán (Mn)
fosfor (P)	železo (Fe)
vápnik (Ca)	meď (Cu)
horčík (Mg)	olovo (Pb)
draslík (K)	bór (B)

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok vo formátoch vytvorených formulármi 9, 10 a 11 a uvedených v kapitole 14.

KAPITOLA 4

SPOLOČNÉ METÓDY MERANIA PRÍRASTKOVÝCH ZMIEN NA POZEMKOCH ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Merania prírastkových zmien v súlade s článkom 6 písm. a) sa vykonávajú na všetkých pozemkoch v období pokoja. Referenčným obdobím pre prvý súpis podľa nariadenia (ES) č. 2152/2003 je obdobie pokoja v zime 2004/2005 a musí sa opakovať v päťročných intervaloch.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaní odbornej komisie pre rast lesov UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests). Meranie rastu je rozdelené na dve časti:

- pravidelné merania parametrov stromu (povinné každých päť rokov),
- analýza letokruhov pomocou prírastkových vývrtov kmeňových diskov (voliteľné).

Uvedené metodiky nie sú vhodné pre husté kroviny a podobné typy vegetácie.

Členské štáty môžu okrem pravidelných meraní parametrov stromov vykonávať trvalé priebežné merania pásma guľatiny.

II. Metodika inventúry

II.1. Dátum meraní

Merania sa musia vykonať počas obdobia pokoja.

II.2. Výber vzoriek stromov

V zásade sa musia monitorovať všetky stromy na celom pozemku. V prípade, že sa na pozemku nachádza veľa stromov (napr. husté lesné porasty), možno definovať podpozemok, ktorý sa má používať na hodnotenie stromov. V takomto prípade sa musia monitorovať všetky stromy na pozemku. Veľkosť podpozemku v čase súpisu musí byť dostatočne veľká, aby umožňovala spoľahlivé odhady prírastku lesného porastu za celé obdobie merania. Presná veľkosť takéhoto podpozemku sa musí stanoviť a nahlásiť.

Všetky stromy s priemerom nad kôrou aspoň 5 cm musia byť jednotlivo identifikovateľné podľa číslovania.

II.3. Všeobecné informácie

Musia sa zhromaždiť tieto informácie:

- číslo pozemku,
- dátum vzorkovania a analýzy,
- číslo stromu.

II.4. Parametre, ktoré sa majú merať

	Povinné parametre	Voliteľné parametre
Pravidelné merania	Druh stromu Priemer vo výške hrude (DBH) Výška stromu Výška po základ koruny na čiastkovej vzorke stromov na pozemku Informácie o riadení operácií	Kôra Výška stromu (pri všetkých stromoch) Výška koruny (pri všetkých stromoch) Šírka koruny Odhady objemu
Analýza letokruhov		Šírka letokruhov História priemeru stromu pod kôrou v päťročných intervaloch Odhady kruhovej základne a objemu kmeňa

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje o každom pozemku prostredníctvom formulárov 12 až 16 uvedených v kapitole 14.

KAPITOLA 5

SPOLOČNÉ METÓDY MERANIA USADZOVANIA NA POZEMKoch ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Merania usadzovania v súlade s článkom 6 písm. b) sa musia vykonávať aspoň na 10 % pozemkov úrovne II.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach odbornej komisie pre usadzovanie UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Metodika monitorovania

Každý pozemok s usadzovaním musí byť podrobne opísaný. Niektoré informácie sú už zahrnuté v opisoch lesných monitorovacích pozemkov (zemepisná dĺžka, zemepisná šírka, nadmorská výška, vystavenie, druh stromov atď.). Ostatné informácie je potrebné zdokumentovať so zvláštnym zreteľom na situáciu s usadzovaním (vystavenie miestnym zdrojom emisií a lokálne využívanie pôdy, lokalita vzhľadom na okraj lesa atď.). Informácie o takých faktoroch, ako je drsnosť klenby, plošný index listu atď., sú užitočné pri interpretácii a na pochopenie procesov usadzovania.

II.1. Monitorovanie prepadu

Monitorovanie usadzovania musí byť špecifické pre dané miesto. Merania sa musia vykonávať tak, aby boli priestorovo riadne rozdelené v celej krajine, v prípade potreby na všetkých pozemkoch úrovne II. Merania usadzovania prepadu sa musia vykonávať na samotnom pozemku. Ak to nie je možné, tak sa merania musia vykonať v blízkosti pozemku na rovnakom lesnom poraste. Tieto merania nesmú žiadnym spôsobom zasahovať do iných meraní pôdy a vegetácie. Treba dávať pozor, aby nedošlo k žiadnemu poškodeniu zalesneného pozemku.

II.2. Monitorovanie na voľnej ploche v lese

V mieste blízkom skutočnému pozemku (do vzdialenosti 2 km) sa musia inštalovať kolektory iba mokrého a/alebo objemového usadzovania. Miesto sa musí vybrať tak, aby sa obklopujúce predmety nenachádzali bližšie, ako je dvojnásobok ich výšky.

II.3. Monitorovanie znečisťovania ovzdušia

Merania znečisťovania ovzdušia musia byť špecifické pre dané miesto, môžu sa však z praktických dôvodov alebo z dôvodov koordinácie s inými projektmi vykonávať v určitej vzdialenosti. Miesto merania nesmie byť ovplyvnené miestnymi zdrojmi emisií.

II.4. Obdobie merania

Meranie sa musí vykonávať každé štyri týždne, týždenne alebo v časovom intervale medzi dvoma uvedenými intervalmi, a najmä v závislosti od všeobecných poveternostných podmienok na špecifickom pozemku.

Ak je potrebné využiť rôzne obdobia merania počas roka (napr. týždenne v lete a mesačne v zime), musia sa stanoviť dve samostatné monitorovacie obdobia a výsledky sa musia hlásiť samostatne. V rámci jedného monitorovacieho obdobia musí byť dĺžka obdobia merania konštantná. Na monitorovanie pod lesnou klenbou a na monitorovanie na otvorenej ploche je potrebné využiť rovnaké obdobie merania.

II.5. Vzorkovanie, manipulácia so vzorkami

Na odber vzoriek sa musia používať čisté kontrolné meracie prístroje a nádoby. Na vypláchnutie zariadenia sa musí používať deionizovaná voda. Je dôležité, aby sa nádoby počas vzorkovania a prepravy uchovávali mimo svetla a v chlade. Za slnečných a teplých podmienok sa môžu na zamedzenie rastu rias pridať konzervačné prísady. V takomto prípade sa smú použiť iba také konzervačné látky, ktoré nerušia analýzu žiadneho záujmového iónu.

II.6. Predúprava vzoriek, preprava a skladovanie

Musí sa určiť objem každej odobratej vzorky z každého prepádového kolektora, z každého kolektora, ktorý zachytáva zrážky stekajúce po kmeni, alebo otvoreného kolektora. Vzorky sa môžu analyzovať samostatne alebo zmiešané so vzorkami odobratými na tom istom pozemku v tom istom časovom intervale. Vzorky prepadu, stekania po kmeni alebo získané pod holým nebom sa musia analyzovať samostatne. Vzorky z meraní stekania po kmeni sa môžu zmiešať iba pri stromoch rovnakého druhu, podobnej veľkosti a dominantnosti.

Vzorky za krátke časové obdobia sa môžu analyzovať v stave, v akom sú alebo môžu byť pred analýzou zmiešané na mesačné vzorky. Ak sú vzorky zmiešané, musia sa zmiešať úmerne k celkovému objemu vzorky.

Vzorky sa musia dopraviť do laboratória čo možno najskôr (prednostne v chladiacich boxoch) a uchovávať pred analýzou na chladnom mieste (4 °C) a musia sa udržiavať v tmavom sklade.

II.7. Všeobecné informácie

Musia sa zhromaždiť tieto informácie:

- číslo pozemku,
- kód vzorkovača,

- prvý deň obdobia monitorovania,
- posledný deň obdobia monitorovania,
- počet (rovnakých) období merania v rámci obdobia monitorovania.

Môžu sa zozbierať ďalšie nepovinné informácie, ak je to užitočné pre interpretáciu výsledkov, ako je drsnosť klenby, plošný index listu atď.

II.8. Chemická analýza

Povinné a voliteľné parametre, ktoré sa musia analyzovať pri vzorkách objemového usadzovania, prepadu, stekania po kmeni a hmly, sú uvedené v tejto tabuľke:

Druh vzorky	Povinné	Voliteľné
objemové usadzovanie, prepad, stekanie po kmeni	množstvo zrážok	
	pH a vodivosť pri 25 °C	
	Na, K, Mg, Ca, NH ₄	Al, Mn, Fe a ostatné ťažké kovy, napr. Cu, Zn, Hg, Pb, Cd, Co, Mo
	Cl, NO ₃ , SO ₄	P celkove, PO ₄
	celková alkalita	
	povinné pre jednotlivé vzorky, ak pH > 5	
	DOC, N celkový (N celkový nie je povinný pre objemové usadzovanie, ale sa odporúča)	S celková, HCO ₃ HCO ₃ sa dá získať buď výpočtom (z pH celkovej alkality, teploty a iónovej sily), alebo priamym meraním
hmla, zmrznutá hmla (inovat)		pH, vodivosť
		Na, K, Mg, Ca, NH ₄
		Cl, NO ₃ , SO ₄ , P celkový
		alkalita
		Al, Mn, Fe a iné ťažké kovy, napr. Cu, Zn, Hg, Pb, Cd, Co, Mo

DOC = rozpustený organický uhlík a N celkový = celkový dusík.

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok na formulároch 17 až 19 uvedených v kapitole 14.

KAPITOLA 6

SPOLOČNÉ METÓDY METEOROLOGICKÉHO MERANIA NA POZEMKoch ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Meteorologické merania v súlade s článkom 6 písm. b) sa musia vykonávať aspoň na 10 % sledovaných pozemkov. Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach odbornej komisie pre meteorológiu a fenológiu UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Metodika súpisu

II.1. Umiestnenie vzorkovacieho zariadenia

Ak majú merania odzrkadľovať špecifické klimatické podmienky lesnatých krajov, musia sa vykonávať vnútri dotknutej lesnej plochy. Spravidla sa merania (s výnimkou teploty pôdy, vlhkosti pôdy a zrážok v lesnom poraste) môžu vykonať buď nad klenbou lesného porastu na pozemku, alebo v otvorenej stanici v teréne v rámci plochy lesa, v bezprostrednej blízkosti (spravidla najviac vo vzdialenosti 2 km) porastu pozemku. Vzdialenosť medzi bodmi merania v otvorených staniách v teréne a okolitými porastmi alebo inými prekážkami musí tvoriť aspoň dvojnásobok výšky vyrasteného stromu/prekážky. Teplota pôdy, vlhkosť pôdy a zrážky v poraste sa musia merať v poraste trvalo pozorovacieho pozemku.

Ak je to možné, tak je potrebné realizovať kombináciu so zariadením na usadzovanie. S cieľom zamedziť narušeniam stavu koreňov a pôdy sa zariadenie musí umiestniť tak, aby sa dalo dosiahnuť a udržiavať bez toho, aby bolo potrebné skutočne prechádzať cez pozemok.

II.2. Metódy merania skutočnej meteorologickej situácie na pozemku alebo v blízkosti pozemku

Poveternostná situácia sa bude trvalo monitorovať vybudovaním meteorologickej stanice na otvorenom priestranstve v blízkosti pozemku alebo vybudovaním veže v poraste v blízkosti pozemku. Technické zariadenie, senzory a ich umiestnenie musia byť v súlade s medzinárodnými meteorologickými normami. Je potrebné získať tieto premenné.

Povinné	voliteľné
zrážky	žiarenie UVB
teplota vzduchu	teploty pôdy
vlhkosť vzduchu	vlhkosť pôdy
rýchlosť vetra	(matrický potenciál, obsah vody)
smer vetra	zrážky v poraste (množstvo prepadu a stekania po kmeni)
slnečné žiarenie	

II.3. Zber, sumarizácia, uchovávanie a predkladanie informácií

Údaje sa musia sumarizovať na denné hodnoty (súčet alebo priemerné/stredné, minimálne alebo maximálne) pred predkladaním.

Musia sa zhromaždiť a predkladať tieto informácie o pozemku:

- krajina,
- číslo pozemku,
- presné podrobné údaje o použití vybavení,
- poloha pozemkov (zemepisná dĺžka, zemepisná šírka, nadmorská výška) a vybavenia (vzhľadom na pozemok),
- počiatočný a konečný dátum meraní,
- periodičita (počet období).

ZOZNAM PARAMETROV

Parameter	Jednotky	Stredná hodnota	Súčet	Minimum	Maximum	Poznámky
zrážky	(mm)		(*)			celkové zrážky (vrátane snehu atď.)
teplota vzduchu	(°C)	(*)		(*)	(*)	
relatívna vlhkosť	(%)					
rýchlosť vetra	(m/s)	(*)			(*)	
smer vetra	(°)	(*)				prevládajúci smer vetra
slnečné žiarenie	(W/m ²)	(*)				
žiarenie UVB	(W/m ²)	(*)				
teplota pôdy	(°C)	(*)		(*)	(*)	
vlhkosť pôdy (matrický potenciál v pôde)	(hPa)					
vlhkosť pôdy: obsah vody v pôde	(objem v %)	(*)		(*)	(*)	
zrážky v poraste	(mm)		(*)			
iné						musí byť špecifikované v sprievodnej správe o údajoch

(*) = musí sa predložiť.

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok vo formátoch podľa formulárov 20 až 23 stanovených v kapitole 14.

KAPITOLA 7

SPOLOČNÉ METÓDY MONITOROVANIA ROZPÚŠŤANIA PÔDY NA POZEMKOCH ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Merania rozpúšťania pôdy v súlade s článkom 6 písm. b) sa musia vykonávať aspoň na 10 % pozemkov úrovne II.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach odbornej komisie pre pôdu UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Metodika súpisu

II.1. Výber miesta pre vzorkovače

Vzorkovače rozpúšťania pôdy musia byť umiestnené v blízkosti miesta, kde sa vykonáva posúdenie stavu koruny. Lyzimetre (priesakomery) môžu byť rozmiestnené náhodne alebo systematicky po celom pozemku, hoci to môže byť limitované prítomnosťou kameňov alebo kmeňov (vzdialenosť od stromu nie je špecifikovaná). Pre narušenia pôdy sa lyzimetre s nulovou tenziou nesmú umiestňovať v strednej časti pozemku, kde sa monitorujú parametre stromov. Z praktického dôvodu sa môže použiť reprezentatívny podpozemok. Lyzimetre, ktoré sa už nainštalovali, sa môžu ponechať, avšak nové inštalácie sa musia realizovať tak, ako sa už navrhlo.

II.2. Hĺbky vzorkovania

Lyzimetre sa musia inštalovať v pevne stanovených hĺbkach, avšak inštalácia podľa horizontov je taktiež prijateľná.

— Kolektory pôdneho roztoku

Tam, kde sa vhodné lyzimetre umiestnili najmenej v dvoch hĺbkach, t. j. jeden v rámci koreňovej zóny (navrhovaná hĺbka je 10 až 20 cm) s cieľom získať prehľad o koncentráciách živín a toxických prvkov v blízkosti jemných koreňov (cieľ 1) a jeden pod koreňovou zónou (navrhovaná hĺbka je 40 až 80 cm) s cieľom stanoviť výslednú hodnotu prvku (cieľ 2). Tretí lyzimeter sa môže taktiež umiestniť bezprostredne pod vrstvu humusu.

II.3. Frekvencia vzorkovania

Na pozemkoch, kde sa vykonávajú iné programy intenzívneho monitorovania, napr. merania usadzovania a meteorologické merania, vzorkovanie pôdneho roztoku sa musí vykonávať v mesačných alebo dvojtyždňových intervaloch. Vzorkovanie sa musí vykonávať v tom istom mesiaci roka.

II.4. Doprava, skladovanie a príprava

Vzorky sa musia prepravovať a skladovať tak, aby sa minimalizovali chemické zmeny.

Uchovávanie pôdneho roztoku v rámci systému lyzimetra na studenom a tmavom mieste (4 °C) zníži biologickú aktivitu. V mnohých prípadoch, a to najmä počas chladnejšieho obdobia, stačí uchovávanie fľaše v tme. Organické alebo anorganické látky sa môžu používať, môžu však zasahovať do analýzy. S cieľom potlačiť možné zmeny vo vzorkách sa pôdny roztok musí odobrať čo najskôr po aplikácii odsávania.

Postupy prepravy a skladovania (vrátane čakacích období) sa musia nahlásiť. V prípade, že je to aktuálne, nahlasujú sa problémy a odchýlky od týchto postupov.

Na stanovenie stopových kovov sa musia do laboratória dopraviť alikvotné časti vzorky vo fľašiach premytých kyselinou.

Ak sa odoberajú vzorky pôdy, musia sa uchovávať v chlade v plastových alebo polyetylénových vreckách a skladovať pri teplote 4 °C až do odstredenia alebo prípravy nasýteného extraktu. Odstredenie alebo extrakcia sa musí vykonať počas jedného dňa (18 až 30 hodín) po odbere vzoriek pôdy.

II.5. Všeobecné podkladové informácie

Potrebné je zhromaždiť tieto informácie:

- krajinu,
- číslo pozemku,
- informácie o vzorkovači (typ, hĺbku),
- prvý deň obdobia monitorovania,
- posledný deň obdobia monitorovania,
- počet (rovnakých) období merania v rámci obdobia monitorovania.

II.6. Analytické metódy

V súpise monitorovania roztoku lesnej pôdy sú rozdielne vyjadrené povinné a voliteľné parametre (pozri zoznam).

ZOZNAM PARAMETROV

Parameter	Jednotka	Povinné/Voliteľné
vodivosť	μS/cm	voliteľné
pH		povinné
alkalita	μmolc/l	voliteľné (ak pH > 5)
DOC	mg/l	povinné
sodík (Na)	mg/l	voliteľné ⁽¹⁾
draslík (K)	mg/l	povinné
vápnik (Ca)	mg/l	povinné
horčík (Mg)	mg/l	povinné
hliník (celkový)	mg/l	povinné (ak pH < 5)
hliník (nestály)	mg/l	voliteľné
železo (Fe)	mg/l	voliteľné
mangán (Mn)	mg/l	voliteľné
celkový fosfor (P)	mg/l	voliteľné
NO ₃ -N	mg/l	povinné
SO ₄ -S	mg/l	povinné
NH ₄ -N	mg/l	voliteľné ⁽²⁾
chlór (Cl)	mg/l	voliteľné ⁽¹⁾
chróm (Cr)	μg/l	voliteľné
nikel (Ni)	μg/l	voliteľné
zinok (Zn)	μg/l	voliteľné ⁽³⁾
meď (Cu)	μg/l	voliteľné ⁽³⁾
olovo (Pb)	μg/l	voliteľné
kadmium (Cd)	μg/l	voliteľné
kremík (Si)	mg/l	voliteľné

⁽¹⁾ Meranie sa odporúča, ak sa rozpočty počítajú na báze kyseliny.

⁽²⁾ Meranie NH₄ sa odporúča v oblastiach s vysokým usadzovaním NH_x (nad 20 kg NH_x na hektár za rok).

⁽³⁾ Odporúča sa, keďže sú to vedľajšie živiny. Členské štáty sa môžu rozhodnúť analyzovať viaceré, všetky voliteľné parametre alebo ich časť.

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok vo formátoch podľa formulárov 24, 25 a 26 stanovených v kapitole 14.

KAPITOLA 8

SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA PÔDNEJ VEGETÁCIE NA POZEMKOCH ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Súpis pôdnej vegetácie v súlade s článkom 6 písm. b) sa musí vykonávať aspoň na 10 % pozemkov úrovne II.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaní odbornej komisie pre stav pôdnej vegetácie UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Metodika súpisu

II.1. Koncepcia vzorkovania

Môžu sa používať dve rozdielne koncepcie vzorkovania, z ktorých každá vedie ku kvalitatívnejšej alebo kvantitatívnejšej charakterizácii:

- v prvom prípade sa dynamika posúdi monitorovaním zmien v zložení druhov na veľkej ploche, s využitím vzorkovacích jednotiek väčších ako 100 m², s nízkou až strednou presnosťou odhadov zmien porastu pre každý z týchto druhov,
- v druhom prípade sa štúdia zameriava na dynamiku populácie (rozširovanie alebo ústup) na menšej ploche. Malé vzorkovacie jednotky (spravidla menšie ako 10 m²) sa používajú na presnejší odhad druhu porastu.

Plocha zvolená na posúdenie vegetácie musí byť reprezentatívna za pozemok s cieľom umožniť porovnanie s inými parametrami zaznamenanými na tom istom pozemku. S cieľom dosiahnuť štatistickú replikáciu sa musí použiť niekoľko vzorkovacích jednotiek.

Podľa fytosociologických zvyklostí je minimálnou požiadavkou mapovať druhy na úrovni pozemku. S cieľom získať porovnateľnosť výsledkov medzi jednotlivými krajinami je povinná spoločná vzorkovacia plocha (CSA) 400 m², reprezentatívna na pôdnu vegetáciu pozemku úrovne II. Túto plochu možno získať ako súčet menších podpozemkov v rámci plochy pozemku na úrovni II. Údaje sa musia predkladať za celú plochu CSA, nie za podpozemok (súhrnné údaje). Členské štáty musia uchovávať výsledky zo samostatných podpozemkov vo svojich národných databázach.

Jednotlivé krajiny si môžu zvoliť počet a tvar vzorkovacích jednotiek.

Ak vzorkovacie jednotky nie sú príhlé, musia byť umiestnené čo najďalej od seba, v rámci pozemku úrovne II alebo v jeho ochrannej zóne s cieľom minimalizovať priestorovú koreláciu medzi vzorkovacími jednotkami v rámci určitého pozemku. Musia taktiež vylúčiť väčšie heterogenity v akomkoľvek systéme vzorkovania (balvany a útesy, trasy a chodníčky, ohniská, potoky a rybníky, priekopy a kanály, rašeliniská).

Pre vzorkovacie jednotky sa musí zaviesť systém trvalého označovania.

II.2. Všeobecné informácie

Potrebné je zhromaždiť tieto všeobecné informácie:

- krajinu,
- číslo pozemku,
- dátum vzorkovania a analýzy,
- oploenie,
- celkovú vzorkovanú oblasť,
- informácie o celej vrstve (porast) pôdnej vegetácie, o vrstve krovia a bylín (porast a priemerná výška) a o vrstve machu (porast).

II.3. Meranie druhovej hojnosti alebo porastu

Členské štáty môžu pri hodnotení uplatňovať vlastný systém stupnice, pokiaľ sa dá priamo prepočítať na percentuálny porast siahajúci od 0,01 % (veľmi vzácny) po 100 % (úplný porast).

II.4. Druhy

Do úvahy sa musia brať všetky fanerogramy, vaskulárne kryptogramy, machy rastúce na zemi a lišajníky. Zoznam druhov sa musí pre tieto skupiny skompletizovať. Druhy, ktoré nerastú na zemi, a huby sa môžu dodatočne zaznamenať, v ideálnom prípade by však mali byť predmetom samostatných prieskumov. Neidentifikované druhy sa musia zaznamenať ako také, a ak nie sú v rámci vzorkovacích jednotiek vzácne, tak sa musia pre následnú identifikáciu vzorkovať a uchovávať v herbáriu.

Druhy, ktoré sa vyskytujú iba na zvláštnych miestach (napr. skaly, pne stromov, trasy a chodníčky, odumreté drevo atď.), sa musia zaznamenávať samostatne.

II.5. Periodicita a čas hodnotenia

Každých päť rokov sa vypracujú štúdie vegetácie aspoň na 10 % pozemkov. V prípade sezónne komplexnej skladby vegetácie môže byť potrebné počas roka druhé posúdenie s cieľom posúdiť celý vegetačný porast. Následné posúdenia pôdnej vegetácie sa musia vykonať približne v rovnakom dni roka.

II.6. Analýza

Posúdené informácie o vzorkovacích jednotkách sa zosumarizujú na úrovni pozemku.

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii výsledky posúdenia pôdnej vegetácie vo formátoch podľa formulárov 27 až 28 stanovených v kapitole 14.

KAPITOLA 9

SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA SPÁDU ODPADOV NA POZEMKoch ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Monitorovanie spádu odpadov v súlade s článkom 6 písm. c) sa bude vykonávať nepovinne na pozemkoch úrovne II od roku 2005. Tam, kde sa vykonáva monitorovanie, sú uplatniteľné tieto ustanovenia.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach *ad hoc* pracovnej skupiny pre spád odpadov UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Metodika súpisu

II.1. Odoberanie vzoriek

Pre všetky ciele hodnotenia spádu odpadov sa navrhuje, aby program vzorkovania pozemkov zastupoval širokú škálu pôd, podnebí a štruktúry porastov daného druhu.

Hodnotenie spádu odpadov sa vykonáva iba na pozemkoch s monitorovaním na úrovni II tam, kde sa vykonáva aj monitorovanie meteorológie, usadzovania, pôdnej vody a fenológie.

II.2. Umiestnenie a počet lapákov spádu odpadov

Lapáky spádu odpadov musia byť konštrukčne vyhotovené tak, aby umožnili porovnania s výsledkami usadzovania a pôdnej vody. Lapáky sú pevné a môžu sa umiestniť náhodne alebo systematicky v pravidelných intervaloch a v dostatočnom počte tak, aby reprezentovali celý pozemok, a nie iba dominantné druhy stromov.

Lapáky spádu odpadov musia byť rozmiestnené na celej ploche pozemku. Spád odpadov sa musí vzorkovať aspoň z 10 až 20 kolektorov za každý pozemok, v závislosti od veľkosti pozemku a druhu stromov, ktorých sa hodnotenie týka.

Jednotlivé krajiny si môžu vybrať typ lapákov na monitorovanie spádu odpadov.

II.3. Frekvencia vzorkovania

Spád odpadov sa musí odoberať aspoň raz mesačne a v obdobiach intenzívneho spádu odpadov dokonca každý druhý týždeň. Vzorky môžu byť spojené do periodických vzoriek pre chemické analýzy. V regiónoch, v ktorých je v zime sneh a mráz, a v odľahlých oblastiach sa môžu ponechať lapáky v lese počas celej zimy. Spád odpadov sa potom môže odoberať jedenkrát pred zimným obdobím a jedenkrát po roztopení snehu, keďže mráz obmedzuje drenáž a rozklad odpadov.

II.4. Parametre a analýza

Pri hodnotení spádu odpadov sa rozlišuje medzi povinnými a voliteľnými parametrami (pozri zoznam).

ZOZNAM PARAMETROV

Povinné	Voliteľné
Ca, K, Mg, C, N, P, S	Na, Zn, Mn, Fe, Cu, Pb, Al, B

Na účel chemickej analýzy sa vzorky spádu odpadov vysušia na konštantnú hmotnosť v sušiarňi pri teplote maximálne 80 °C, najlepšie pri 65 °C. Po tomto vysušení sa určí množstvo 100 listov alebo 1 000 ihličiek pri 105 °C. Keď je známe percento vlhkosti v čistkových vzorkách, môže sa celé množstvo každej časti konvertovať na suché množstvo pri 80 °C. Vzorky vysušené pri maximálnej teplote 80 °C sa zomelú na homogénny prášok. Chemická analýza odpadov je podobná, ako je chemická analýza listia. Výsledky chemickej analýzy spádu odpadov sa uvádzajú do 80 °C iba ako hmotnosť spádu odpadov.

III. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok vo formátoch stanovených vo formulároch 29, 30 a 31 uvedených v kapitole 14.

KAPITOLA 10

SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA KVALITY OKOLITÉHO VZDUCHU NA POZEMKoch ÚROVNE II

I. Všeobecné poznámky

Hodnotenie kvality okolitého vzduchu na pozemkoch úrovne II sa vykonáva nepovinne. Pri posudzovaní kvality okolitého vzduchu sa uplatňujú tieto ustanovenia.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach pracovnej skupiny pre kvalitu okolitého vzduchu UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests).

II. Výber metódy a zariadenie

Pasívne vzorkovanie sa uplatňuje na miestach, na ktorých sa bežne nemonitorujú hlavne látky znečisťujúce vzduch s použitím aktívnych vzorkovačov.

Jednotlivé krajiny majú možnosť voľného výberu typu pasívneho vzorkovacieho zariadenia, ktorý budú používať. Musí sa však preukázať, že používané vzorkovače aj postup sú v súlade s meraniami vykonanými s použitím referenčnej metódy (aktívny vzorkovač).

III. Obdobie merania

Vzorkovanie sa musí prednostne vykonávať aspoň každé dva týždne. Na vzdialených miestach sa čas merania môže predĺžiť v prípade potreby na štyri týždne a na vysoko znečistených miestach skrátiť na jeden týždeň. Merania ozónu sú limitované na obdobie, keď stromy majú listy v prípade opadavých druhov, v prípade iných znečisťujúcich látok však musia pokračovať zvyšok roka.

IV. Výber pozemkov a miesta

Monitorovanie kvality okolitého vzduchu sa musí špecifikovať miestne a musí sa vykonávať na pozemkoch, kde sú k dispozícii meteorologické údaje a údaje o usadzovaní. Musia sa zvoliť miesta s premenlivým vystavením, t. j. okrem niekoľkých pozemných staníc miesta, na ktorých sa očakáva vysoké vystavenie.

Koncentrácie znečistenia vzduchu sa musia merať v blízkosti, avšak mimo lesa, na mieste, ktoré je reprezentatívne za celý pozemok. Monitorovanie sa môže vykonávať v otvorenom teréne, prednostne tam, kde sú inštalované vzorkovače na mokré usadzovania a meteorologické zariadenie.

V. Parametre

Súčasťou monitorovania kvality znečisťovania ovzdušia sú tieto parametre.

Zlúčeniny	Parametre	Poznámka
plynné zlúčeniny	O ₃ , SO ₂ , NO ₂ , NO, HNO ₃ , HNO ₂ , NH ₃ , VOC	Vzhľadom na priamy účinok na vegetáciu je ozón najdôležitejším polutantom vo všetkých oblastiach Európy.
partikulárne zlúčeniny	SO ₄ ²⁻ , NO ₃ ⁻ , NH ₄ ⁺ , zásadité katióny	Pre výpočet suchého usadzovania partikulárnych zlúčenín treba merania prednostne vykonať so zohľadnením granulometrického zloženia.

	O ₃	NH ₃	NO ₂	SO ₂
stredná koncentrácia	X	X	X	X
maximálna koncentrácia (*)	X	X	X	X
AOT 40 (*)	X			

(*) Iba pri aktívnom vzorkovaní.

VI. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok vo formátoch podľa formulárov 32, 33 a 34 stanovených v kapitole 14.

KAPITOLA 11**SPOLOČNÉ METÓDY HODNOTENIA VIDITEĽNÉHO POŠKODENIA OZÓNOM NA POZEMKOKCH ÚROVNE II****I. Všeobecné poznámky**

Hodnotenie poškodenia ozónom v súlade s článkom 6 písm. c) sa vykonáva na pozemkoch úrovne II nepovinne. Pri posudzovaní poškodenia ozónom sa uplatňujú tieto ustanovenia.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaniach pracovnej skupiny pre kvalitu okolitého vzduchu UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests). [Odkazujeme na pomocnú príručku vypracovanú touto pracovnou skupinou, v ktorej sú uvedené ďalšie informácie.]

II. Rozsah pôsobnosti

Hodnotenie takýchto symptómov viditeľného poškodenia ozónom sa vykonáva prednostne na pozemkoch, na ktorých sa vykonáva pasívne vzorkovanie ozónu.

III. Posudzovanie a hodnotenie**III.1. Hodnotenie v rámci pozemkov úrovne II**

Hodnotenie viditeľného poškodenia ozónom pri hlavných druhoch stromov v rámci pozemku s intenzívnym monitorovaním (IMP) sa vykonáva aspoň na konároch z tých istých piatich samostatných stromov, pri ktorých sa vykonáva vzorkovanie lístia na chemickú analýzu.

Vzorky na poškodenie lístia sa musia odoberať každý druhý rok z hornej koruny vystavenej slnku.

Uprednostňuje sa hodnotenie každý rok, nie je však povinné.

III.2. Hodnotenie v rámci vzorkovacieho miesta vystaveného svetlu (LESS)

Vzorkovacie miesto vystavené svetlu (ďalej len LESS) sa vytvorí v blízkosti miesta, kde je inštalovaný pasívny vzorkovač ozónu. Cieľom hodnotenia v rámci LESS je poskytnúť odhady poškodenia listia vegetácie na strane lesa vystavenej svetlu ozónom, čo najbližšie k zariadeniu na meranie ozónu, v okruhu maximálne 500 m. Navrhovanou schémou vzorkovania je program náhodného vzorkovania, ako je opísaný v dodatku I k pomocnej príručke vypracovanej pracovnou skupinou, kde získate ďalšie informácie.

Hodnotenie sa vykonáva na stromoch, kríkoch, viničoch a viacročných bylinách (jednoročné byliny nie sú povinné).

Z hodnotenia sú vyňaté iba jednoklíčnolistové rastliny.

III.3. Obdobie vyhodnocovania

Identifikácia a kvantifikácia viditeľného poškodenia ozónom na pozemkoch úrovne II sa musí vykonávať takto: pri ihličnanoch od októbra do februára a pri širokolistých stromoch od júla do začiatku septembra.

Identifikácia viditeľného poškodenia stromov, kríkov a bylín ozónom v rámci LESS a pri pozemnej vegetácii v rámci IMP (voliteľné) sa spravidla musí vykonávať najmenej raz počas neskorého leta (a počas skorého leta, ak je to uskutočniteľné) predtým, než dôjde k prirodzenej strate farby listia a starnutiu a/alebo suchota povedie k strate listia.

III.4. Hodnotenie hlavných širokolistých druhov stromov

Pri hlavných druhoch stromov sa päť vetvičiek (čo najmenších, ale so všetkými vekovými štádiami listia) z každého stromu odreže od časti vystavenej slnku v hornej tretine koruny, súčasne s dvojročným vzorkovaním listia na chemickú analýzu ihličiek a listov, alebo pokiaľ je to možné, podľa fenológie miestnych symptómov. Reprezentatívny počet listov z každej vetvičky (t. j. približne 30 listov v prípade *Fagus sylvatica*), hneď ako sa odoberie, bude sa skúmať za najlepších svetelných podmienok a bodovo sa ohodnotí na výskyt poškodenia ozónom (áno/nie).

Bodové ohodnotenie	Percento, definícia
0	žiadne poškodenie, žiadny z listov nie je poškodený
1	1 % – 5 % listov vykazuje ozónové symptómy
2	6 % – 50 % listov vykazuje ozónové symptómy
3	51 % – 100 % listov vykazuje ozónové symptómy

III.5. Hodnotenie hlavných ihličnatých druhov stromov

Po postupe vzorkovania listia sa z každého stromu odreže niekoľko vetvičiek [5 čo najmenších vetvičiek, ale s ihličkami bežného roku (ihličky C) a s ihličkami z minulého roku (ihličky C + 1)] z hornej časti koruny, ktorá je vystavená slnku. Ak táto časť stromu nie je prístupná, použite časť vetvičiek odobratých na analýzu listia.

Chlorotické žilkovanie sa bodovo ohodnotí pre každú vekovú triedu ihličiek [od bežného roku (C) po 3-ročné (C + 2) ihličky] ako percento celkového postihnutého povrchu tak, že sa všetky ihličky jednej vekovej triedy umiestnia tak, aby vytvorili povrch, a potom sa takémuto percentu priradí príslušné bodové hodnotenie (triedy) podľa tejto tabuľky.

Bodové hodnotenie	Definícia
0	bez poškodenia
1	1 % – 5 % povrchu je poškodených
2	6 % – 50 % povrchu je poškodených
3	51 % – 100 % povrchu je poškodených

Bodovanie sa uskutoční pre každú skupinu ihličia, preto stromom (a druhom) budú udelené odlišné body za ihličie vekových tried C, C + 1, C + 2 atď. Konečný počet bodov jednotlivých stromov bude počtom bodov zodpovedajúcim priemernému percentu poškodenia danej ročníkovej triedy v prípade tohto stromu (táto hodnota sa získa výpočtom priemeru percentuálnych hodnôt poškodenia všetkých práslenov danej vekovej triedy na tomto strome). Podobne konečný počet bodov za pozemok je počet bodov zodpovedajúci priemeru percentuálnych hodnôt poškodenia všetkých vzorkovaných stromov.

III.6. *Identifikácia viditeľného ozónu na (malých) stromoch, kríkoch a viacročných druhoch v rámci LESS a (nepovinne) pôdnej vegetácie pozemku úrovne II*

Na posúdenie symptómov malých stromov, kríkov a bylín v rámci LESS a pôdnej vegetácie (nepovinne) v rámci pozemku úrovne II sa vyžadujú pre každú z náhodne vybraných vzorkovacích jednotiek tieto informácie:

- vedecký názov a kód daného (malého) stromu, kríka a bylinného druhu s uvedením, či vykazujú alebo nevykazujú symptómy,
- stromy a kríky sa posudzujú singulárne (ako jedinci), viniče a byliny ako populácie,
- odhady sa preto nadobúdajú formou frekvencie, stredných hodnôt a celkových hodnôt:
 - frekvencia štvorcových útvarov obsahujúcich symptomatické rastliny (% poškodenej vegetačnej plochy na kraji lesa),
 - frekvencia symptomatických druhov (% symptomatických druhov z celkového počtu druhov na okraji lesa),
 - stredný počet symptomatických druhov,
 - celkový počet symptomatických druhov,
 - odhady sa musia nahlasovať s intervalmi spoľahlivosti na úrovni pravdepodobnosti 95 %.

Podmienky týkajúce sa pôdnej vlhkosti sa musia zaznamenávať v rámci LESS a voliteľných podpozemkov. Vzorky a obrázky všetkých poškodených druhov sa musia vyhotoviť v súlade s technickými odporúčaniami pracovnej skupiny pre kvalitu okolitého ovzdušia.

IV. **Prenos údajov**

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok na formulároch 35, 36 a 37 stanovených v kapitole 14.

KAPITOLA 12

SPOLOČNÉ METÓDY FENOLOGICKÉHO POZOROVANIA POZEMKOV NA ÚROVNI II

I. **Všeobecné poznámky**

Hodnotenie fenológie v súlade s článkom 6 písm. c) sa vykonáva na pozemkoch úrovne II nepovinne. Pri posudzovaní fenológie sa uplatňujú tieto ustanovenia.

Nasledujúce ustanovenia sú založené na technických odporúčaníach odbornej komisie pre meteorológiu a fenológiu UNECE v rámci Medzinárodného programu spolupráce pre hodnotenie a monitorovanie účinkov znečisťovania ovzdušia na lesy (ICP Forests). [Odkazujeme na pomocnú príručku vypracovanú touto pracovnou skupinou, v ktorej sú uvedené ďalšie informácie.]

II. **Rozsah pôsobnosti**

Zbežné preskúmanie pozemku a ochrannej zóny sa vykonáva iba na tých pozemkoch úrovne II, na ktorých sa vykonávajú meteorologické pozorovania, meranie usadzovania a spádu odpadov.

III. **Pozorovanie a zaznamenávanie na úrovni pozemku**

Ďalšie základné informácie o ekologických procesoch prebiehajúcich na pozemku, ako aj systém včasného varovania o udalostiach ovplyvňujúcich stav stromov sa dá získať zaznamenávaním zrejmých účinkov biotických a abiotických (poškodzujúcich) udalostí a fenologických javov. Toto je mimoriadne zaujímavé pre vyhodnocovanie údajov úrovne II na vnútroštátnej úrovni.

Pozorovania a záznamy musia byť ľahké a jednoduché a musia sa zamerať na:

- výskyt sčervenania, zmenu farby a opadávanie lístia/ihličiek,
- biotické poškodenie (škodcovia a/alebo choroby),
- abiotické poškodenie (napr. mráz, vietor, ľadovec).

III.1. Miesto

Pozorovania sa vykonávajú na pozemku a/alebo v ochrannej zóne takých pozemkov úrovne II, na ktorých sa vykonávajú trvalé merania.

III.2. Frekvencia

Dátumy pozorovania sa môžu zhodovať s odberom vzoriek usadzovania alebo pôdneho roztoku. Pre sledovanie fenologických zmien je počas vegetačného obdobia potrebná frekvencia aspoň každý druhý týždeň.

III.3. Pozorovanie a zaznamenávanie

Na pozemkoch s intenzívnym monitorovaním sú zaujímavé všetky druhy; uprednostniť sa však musia hlavné druhy stromov na pozemku. Členské štáty sem môžu zahrnúť viacero druhov. V takomto prípade sa však každý druh musí zaznamenávať samostatne. Zaznamenávajú sa iba udalosti, ktoré nastali a/alebo ktoré zmenili ich periodicitu/intenzitu od poslednej návštevy. S výskytom jednotlivých fáz fenologických javov sa hodnotenia musia opakovať do ukončenia fázy.

IV. Intenzívne fenologické monitorovanie na úrovni jednotlivých stromov

Fázy, ktoré sa majú monitorovať (kedykoľvek uplatniteľné na dané druhy), sú tieto: objavenie sa lístia/ihličiek, objavenie sa výhonkov počas dozrievania (august), druhotné sčervenanie, kvitnutie, jesenné sfarbenie, odumretie lístia/ihličiek a opadávanie lístia/ihličiek.

IV.1. Výber druhov a pozemkov

Priorita sa musí priznať:

- tým pozemkom, kde sa vykonávajú (aspoň) meteorologické merania,
- najdôležitejšiemu druhu na pozemku, ktorý bol už nahlásený ako hlavný druh (môžu sa pridať ostatné druhy na tom istom pozemku).

IV.2. Kritériá výberu vzoriek stromov

Kritériá výberu stromov sú tieto:

Stromy sa musia vybrať spomedzi tých, na ktorých sa vykonávajú hodnotenia stavu koruny. Uprednostniť sa musia stromy, ktoré sú jasne viditeľné, keď sa nachádzajú mimo pozemku, keďže vysoká frekvencia pozorovania môže ovplyvniť stav pôdnej vegetácie na pozemku.

Ak je viditeľný nedostatočný počet stromov s pozorovaním stavu koruny, tak je potrebné vybrať na pozemku alebo v ochrannej zóne ďalšie stromy. V takom prípade:

- stromy musia byť dominantné alebo spoludominantné,
- musia sa uprednostniť stromy, na ktorých sa vykonáva pravidelné meranie DBH a výšky (plánuje sa vykonávať),
- nemajú sa zahrnúť stromy vybrané na vzorkovanie listov/ihličiek.

Na vzorkovanie sa na určitom pozemku vyberie 10 až 20 stromov z každého druhu. Všetky stromy musia byť očíslované. Ak už stromy čísla majú (napr. pre hodnotenie stavu koruny alebo prírastku), tieto čísla sa musia ponechať a musia sa používať.

Ak vybraný strom odumiera alebo sa odstráni, môže sa nahradiť. Nanovo vybratému stromu sa musí prideliť nové číslo a musí sa zaregistrovať a nahlásiť Komisii.

IV.3. Koruna, ktorá sa má posudzovať

Najlepšie je, ak je vrch koruny (ľahká koruna) viditeľný z jedného pozorovacieho bodu. Ak to nie je možné, tak potom je prijateľná aj stredná časť koruny. Počas celého roka, ako aj počas nasledujúcich rokov by sa mala brať do úvahy pre následné fenologické pozorovania tá istá časť koruny.

IV.4. Smer hodnotenia

Smer, z ktorého sa pozorovania jednotlivých stromov vykonávajú, musí byť vždy rovnaký. V čase výberu vzoriek stromov a ich nahlasovania na formulári 12a sa zaznamenáva pomocou systému s ôsmimi triedami. Každú zmenu tejto polohy je takisto potrebné ohlásiť a zaznamenať.

IV.5. Frekvencia pozorovaní

Počas obdobia od začiatku do konca predmetných fenologických fáz sa musia vykonávať pozorovania týždenne, a to v rovnaký deň v týždni.

IV.6. Fázy, ktoré sa majú monitorovať

V zásade sú pre fenologické monitorovanie zaujímavé všetky fenologické fázy. Z praktického hľadiska (napr. finančné vstupy, jednoduchosť a spoľahlivosť monitorovania, celoeurópska porovnateľnosť, zlučiteľnosť s ostatnými skúmaniami ako stav koruny) je však potrebné sústrediť sa na limitovaný súbor fáz a na hlavné druhy alebo skupiny druhov.

Rozlišuje sa medzi ihličnanmi a širokolistými druhmi:

Ihličnany	Širokolisté druhy
objavenie sa ihličia	otváranie sa listov
járske výhonky	sekundárne pučanie
kvitnutie	kvitnutie
	jesenné sfarbenie
	odumieranie a opadávanie listov

Pokiaľ ide o fázu kvitnutia, iba začiatok otvárania samčích kvetov (charakterizovaný šírením peľu) sa – zaznamenáva, zatiaľ čo ostatné fázy sa zaznamenávajú kvantitatívne. Okrem toho poškodenie ihličiek, listov alebo kvetov spôsobené neskorým mrazom na jar sa musí taktiež zaznamenať, tak ako aj jeho intenzita. Definície a stanovenia jednotlivých fáz sú opísané ďalej.

V. Ďalšie techniky monitorovania

Ďalšie techniky (ako sú odber spádu odpadov alebo merania obvodu guľatiny) môžu poskytnúť podporné a doplňujúce informácie.

Vzorkovanie spádu odpadov poskytuje kvantitatívne údaje, napr. o kvitnutí, produkcii semien, vytváraní listov/ihličiek atď.

Obvodové pásma: neprerušené meranie zmien obvodu môže poskytnúť informácie o začiatku a prerušení rastu a informácie o reakcii stromov na stresové javy.

Chémia prepadu môže poskytnúť ďalšie informácie o výskyte fenologických fáz prostredníctvom zmien v tokoch živín.

VI. Prenos údajov

Členské štáty zašlú Komisii údaje za každý pozemok na formulároch 38, 39 a 40 stanovených v kapitole 14.

KAPITOLA 13

PODROBNÉ ÚDAJE O PREDKLADANÍ PODKLADOVÝCH INFORMÁCIÍ O UPLATŇOVANÝCH METÓDACH MONITOROVANIA A O VÝSLEDKOHODNOTENIA/INTERPRETÁCIE ZÍSKANÝCH NA VNÚTROŠTÁTNEJ ÚROVNI**I. Všeobecné poznámky**

Okrem predkladania údajov v súlade s článkom 15 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2152/2003 členské štáty vypracujú a predložia Komisii dokument s podkladovými informáciami o metódach monitorovania uplatňovaných na pozemkoch úrovne I a úrovne II (sprievodná údajová správa, DAR).

DAR pozostáva z dvoch častí: z časti opisujúcej skutočne uplatňované metódy rozmiestnenia vzoriek, použité zariadenie, hodnotenie, analýza atď. (pozri podrobnosti v odseku II.1) a z časti o výnimkách a narušeniach, ktoré sa vyskytli (pozri podrobnosti v odseku II.2).

II. Sprievodná údajová správa**II.1. V tejto časti DAR sa opisujú skutočne použité metódy usporiadania vzorkovania atď.**

V tejto časti DAR sa opisujú skutočne uplatňované metódy rozmiestnenia, použité zariadenie, hodnotenie, analýza atď. Uvádzajú sa tieto podrobnosti:

Metódy súpisu/vzorkovania

V mnohých prieskumoch programu Forest Focus sa poskytuje značná voľnosť pri výbere zariadenia, hĺbok vzorkovania, časovania, intenzity prieskumu atď. Musia sa uviesť podrobné údaje o skutočne použitom zariadení, o skutočnej hĺbke, načasovaní a periodicite prieskumu/vzorkovania. Pri odbere vzoriek sa musia vždy uviesť podrobné údaje o takomto vzorkovaní vrátane skladovania a prepravy.

Musia sa stručne opísať všetky používané kontrolné merania.

Analytické metódy a výpočet výsledkov

Pokiaľ ide o analýzu vzoriek, musia sa uviesť podrobné údaje o príprave vzoriek a použitých analytických metódach. Presné podrobné údaje o použitých metódach sa musia uviesť vrátane možností pre (opakovaný) výpočet získaných údajov. Musia sa stručne opísať všetky použité kontrolné merania (účasť na kruhových skúškach atď.).

Informácie predkladané pomocou dotazníkov DAR zostávajú v platnosti roky, kým sa nezmenia používané metódy.

Mimoriadna pozornosť sa musí venovať sledovaniu a zdokumentovaniu zmien v používaných metódach, v súpise, doprave a analýze. Regionálne rozdiely sa musia uviesť a vysvetliť podrobne (napr. rozdielne laboratóriá použité na analýzu).

II.2. Časť DAR zaoberajúca sa výnimkami a poruchami, ktoré sa vyskytli (výročná DAR)

Okrem všeobecných informácií o metódach opísaných pomocou dotazníka DAR sa musia opísať špecifické problémy, výnimky, poruchy a problémy s validáciou údajov predkladaných každý rok.

Výnimky a poruchy

Vzhľadom na bežnú prax sa musia nahlásiť výnimočné situácie a dôležité narušenia. Okrem opisu použitých metód vzorkovania, analýzy atď., ako sa uvádza v dotazníkoch DAR, je potrebná dokumentácia výnimiek, výnimočných situácií a narušení. Toto sa zdokumentuje vo výročnej správe DAR a predloží Komisii spolu s predkladanými údajmi.

Validácia údajov, riadenie údajov a kvalita údajov

Musia sa uviesť postupy uplatňované na kontrolu údajov vrátane limitov vyraďovania údajov (kontroly plauzibility), ako aj postupy, ktoré sa používali na kontrolu konzistentnosti vnútroštátnych súborov dát.

Ak existujú v údajoch medzery, v určitých prípadoch sa môžu vykonať odhady na základe výsledkov z iných zdrojov. Tieto odhadnuté údaje sa musia označiť a použité predpoklady dôkladne zdokumentovať.

Ďalej sa musí uviesť opis metód použitých vzhľadom na zabezpečenie kvality a kontroly kvality.

Komisia môže v prípade potreby vyžiadať od členských štátov ďalšie informácie, a to prostredníctvom ročných dotazníkov DAR.

KAPITOLA 14

SPOLOČNÉ POKYNY PRI NAHLASOVANÍ VÝSLEDKOV A DÁTOVÉ FORMÁTY

I. Všeobecné technické informácie na predkladanie údajov

I.1. Požiadavky na hardvér

Ako médium na predkladanie údajov bola vybraná 3,5" disketa (DSDD alebo HD) alebo CD ROM. Ak sú dostupné technické prostriedky na prenos údajov, členské štáty by ich mali využívať od roku 2005.

I.2. Požiadavky na softvér, formát údajov

Diskety sa musia naformátovať na vhodnú hustotu (DSDD = malá hustota a HD = vysoká hustota) s použitím DOS 2.1 alebo vyšším a musia byť 100 % kompatibilné s IBM. Všetky informácie na diskete alebo na CD ROM musia byť v znakov ASCII podľa štruktúry definovanej v tabuľkách, ktoré sú uvedené v bode V.

I.3. Súbory údajov

Každá disketa (alebo sada diskiet) musí obsahovať pozemok a súbory údajov; súbor so súhrnnými informáciami o pozemkoch (pozemkový súbor) a súbor (súbory) s katalogizovanými výsledkami pre každý prieskum (súbory údajov).

II. Vyhodnocovanie údajov a spravovanie údajov

Musia sa uviesť postupy uplatňované na kontrolu kvality údajov vrátane limitov odmietania údajov (kontroly plauzibility), ako aj postupy, ktoré sa používali na kontrolu konzistentnosti vnútroštátnych súborov dát.

Ak existujú v údajoch medzery, v určitých prípadoch sa môžu vykonať odhady na základe výsledkov z iných zdrojov. Tieto odhadnuté údaje je potrebné označiť a použité predpoklady dôkladne zdokumentovať.

III. Výročná správa o pokroku dosiahnutom pri interpretácii/hodnotení výsledkov na vnútroštátnej úrovni

Táto správa poskytuje informácie o pokroku dosiahnutom pri interpretácii/hodnotení výsledkov na vnútroštátnej úrovni. Pre interpretáciu/hodnotenie výsledkov na vnútroštátnej úrovni sa uvádzajú tieto údaje:

Členské štáty musia vykonať hodnotenie a interpretáciu údajov monitorovania na vnútroštátnej úrovni.

Členské štáty sa môžu rozhodnúť, aké hodnotenia a akú interpretáciu vykonajú na vnútroštátnej úrovni, a toto rozhodnutie nahlásia Komisii.

IV. Načasovanie predkladania DAR a správy o pokroku dosiahnutom pri interpretácii/hodnotení na vnútroštátnej úrovni

IV.1. Načasovanie DAR

Vyplnený dotazník DAR sa predkladá Komisii s prvým predložením údajov. Ak sa metódy zmenili, musia sa predložiť informácie o takýchto zmenách. Časť DAR zaoberajúca sa opismi zaznamenaných narušení a výnimiek sa predkladá Komisii spolu s každoročne predkladanými údajmi.

IV.2. Načasovanie správy o pokroku dosiahnutom pri interpretácii/hodnotení výsledkov na vnútroštátnej úrovni

Správy o pokroku pri hodnotení a interpretácii na vnútroštátnej úrovni sa odovzdávajú Komisii každý rok do 31. decembra.

V. Predkladanie údajov v digitálnom formáte – formuláre

Obsah posúdenia/ informácie	Formulár č./Názov		Sieť
Zriadenie	1	XXGENER. PLT: Informácie o úrovni pozemku	II
Zriadenie	2	Ostatné pozorovania na pozemkoch s intenzívnym monitorovaním lesných ekosystémov	II
Koruna	3	XX1993.PLO: Informácie o úrovni pozemku	I
Koruna	4	XX1993.TRE NEW: Informácie o úrovni stromu	I
Koruna	5	Obsah súboru s informáciami o úrovni pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii so súpisom životaschopnosti stromov na úrovni I	I
Koruna	6	XX1996.PLT (TCP): Obsah súboru s informáciami o úrovni pozemku, ktoré sa majú použiť pri hodnotení koruny	II
Koruna	7	XX1996.TRM (TC1): Obsah súboru s informáciami o úrovni stromu (povinné), ktoré sa majú použiť pri hodnotení stavu stromu	II
Koruna	8	XX2004.TRO: Obsah súboru s informáciami o úrovni stromu (povinné), ktoré sa majú použiť pri hodnotení stavu stromu	II
Lístie	9	XX1996.PLF: Obsah zredukovaného súboru o pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii s prieskumom o obsahu chemikálií v ihličkách a listoch	II
Lístie	10	XX1996.FOM: Obsah súboru s informáciami o analýze lístia (povinné)	II
Lístie	11	XX1996.FOO: Obsah súboru s informáciami o analýze lístia (voliteľné)	II
Prírastok	12	XX1993.PLI: Obsah súboru o zmenšenom pozemku, ktorý sa má použiť pre prírastok	II
Prírastok	13	XX1996.IPM: Obsah súboru s informáciami o prírastku – pravidelné merania	II
Prírastok	14	XX1996.IRA: Obsah súboru s informáciami o prírastku – kruhová analýza a analýza kmeňových diskov (voliteľné)	II
Prírastok	15	XX1996.IEV: Obsah hodnotených údajov o prírastku (voliteľné)	II
Prírastok	16	XX2002.INV: Obsah súboru o zmenšenom pozemku, ktorý sa má použiť na nahlásenie kapacít pozemku	II
Usadzovanie	17	XX1996.PLD: Obsah súboru o zmenšenom pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii s meraniami usadzovania	II
Usadzovanie	18	XX1996.DEM: Obsah súboru dát s meraniami usadzovania (povinné)	II
Usadzovanie	19	XX1996.DEO: Obsah súboru dát s meraniami usadzovania (voliteľné)	II
Meteorológia	20	XX1996.PLM: Obsah zredukovaného súboru o pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii s meteorologickými meraniami	II
Meteorológia	21	XX1996.MEM: Obsah súboru dát s meteorologickými meraniami (povinné)	II
Meteorológia	22	XX1996.MEO: Obsah súboru dát s meteorologickými meraniami (voliteľné)	II
Meteorológia	23	XX1996.MEC: Obsah súboru dát s klimatickými informáciami (voliteľné)	II
Pôdny roztok	24	XX1996.PSS: Obsah zredukovaného súboru o pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii s meraniami pôdneho roztoku	II
Pôdny roztok	25	XX1996.SSM: Obsah súboru dát s meraniami pôdneho roztoku (povinné)	II
Pôdny roztok	26	XX1996.SSO: Obsah súboru dát s meraniami pôdneho roztoku (voliteľné)	II
Pozemná vegetácia	27	XX1997.PLV: Obsah zredukovaného súboru o pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii s prieskumom pozemnej vegetácie	II
Pozemná vegetácia	28	XX1996.VEM: Obsah súboru dát s posúdením pozemnej vegetácie	II
Spád odpadov	29	XX1996.LFP: Obsah zredukovaného súboru pozemku, ktorý sa má použiť v kombinácii s prieskumom spádu odpadov	II

Obsah posúdenia/ informácie	Formulár č./Názov		Sieť
Spád odpadov	30	XX2002.LFM: Obsah súboru s informáciami o analýze spádu odpadov (povinné)	II
Spád odpadov	31	XX2002.LFO: Obsah súboru s informáciami o analýze spádu odpadov (voliteľné)	II
Ozón	32	XX2000.pac: Kvalita okolitého vzduchu: Ozón	II
Ozón	33	XX2000.pps: Kvalita okolitého vzduchu: Ozón	II
Ozón	34	XX2000.aqm: Kvalita okolitého vzduchu: Ozón	II
Poškodenie ozónom	35	XX2004.PLL: Posúdenie poškodenia ozónom	II
Poškodenie ozónom	36	XX2004.LTF: Posúdenie poškodenia ozónom	II
Poškodenie ozónom	37	XX2004.LSS: Posúdenie poškodenia ozónom	II
Fenológia	38	XX2004.PLP: Formulár na registráciu stromov vybraných na intenzívne fenologické monitorovanie	II
Fenológia	39	XX2004.PHE: Fenologické javy a biotické a abiotické (poškodzujúce) udalosti (úroveň pozemku – extenzívna)	II
Fenológia	40	XX2004.PHI: Zaznamenávanie fenologických javov a biotických a abiotických (poškodzujúcich) udalostí (úroveň pozemku – intenzívna)	II

Formuláre

(Formuláre sú k dispozícii iba vo formáte Excel)

KAPITOLA 15

ZOZNAM KÓDOV A VYSVETLJÚCE BODY PRE ÚDAJE O PRIESKUME ÚROVNE I A ÚROVNE II

Pri prenosu údajov zozbieraných v sieťach úrovne I a úrovne II v rámci nariadenia (ES) č. 2152/2003 sa používajú tieto pokyny a kódy. Zmeny a doplnenia týkajúce sa konkrétnych vykazovaných rokov sa uvádzajú v správach o technických špecifikáciách, ktoré vydáva GR JRC.

Všeobecné informácie o pozemku

1. Krajina

01: Francúzsko	51: Maďarsko
02: Belgicko	52: Rumunsko
03: Holandsko	53: Poľsko
04: Nemecko	54: Slovenská republika
05: Taliansko	55: Nórsko
06: Spojené kráľovstvo	56: Litva
07: Írsko	57: Chorvátsko
08: Dánsko	58: Česká republika
09: Grécko	59: Estónsko
10: Portugalsko	60: Slovinsko
11: Španielsko	61: Moldavská republika
12: Luxembursko	62: Rusko
13: Švédsko	63: Bulharsko
14: Rakúsko	64: Lotyšsko
15: Fínsko	66: Cyprus
50: Švajčiarsko	

2. Číslo sledovaného pozemku

Číslo sledovaného pozemku zodpovedá jedinečnému číslu pridelenému trvalému pozemku počas výberu alebo zriaďovania.

3. Dátum sledovania, dátum hodnotenia, dátum analýzy

Dátumy musia byť zoradené v tomto poradí:

Deň	Mesiac	Rok
0 8	0 9	04

4. Súradnice zemepisnej šírky/dĺžky

Vyplňte úplných šesť čísel súradníc zemepisnej šírky a dĺžky stredu sledovaného pozemku (napr.):

	+/-	Stupne		Minúty		Sekundy	
Zemepisná šírka	+	5	0	1	0	2	7
Zemepisná dĺžka	-	0	1	1	5	3	2

Prvý rámček sa používa na označenie súradnice + alebo -.

5. Dostatočné množstvo vody pre hlavné druhy (odhad)

- 1: nedostatočné
- 2: dostatočné
- 3: nadmerné.

6. Druh humusu

- 1: mul
- 2: moder
- 3: mor
- 4: anmor
- 5: rašelina
- 6: iné
- 7: surový (Roh).

7. Nadmorská výška

1	≤ 50 m	13	601–650 m
2	51–100 m	14	651–700 m
3	101–150 m	15	701–750 m
4	151–200 m	16	751–800 m
5	201–250 m	17	801–850 m
6	251–300 m	18	851–900 m
7	301–350 m	19	901–950 m
8	351–400 m	20	951–1 000 m
9	401–450 m	21	1 001–1 050 m
10	451–500 m	22	1 051–1 100 m
11	501–550 m	23	1 101–1 150 m
12	551–600 m	24	1 151–1 200 m

25	1 201–1 250 m	39	1 901–1 950 m
26	1 251–1 300 m	40	1 951–2 000 m
27	1 301–1 350 m	41	2 001–2 050 m
28	1 351–1 400 m	42	2 051–2 100 m
29	1 401–1 450 m	43	2 101–2 150 m
30	1 451–1 500 m	44	2 151–2 200 m
31	1 501–1 550 m	45	2 201–2 250 m
32	1 551–1 600 m	46	2 251–2 300 m
33	1 601–1 650 m	47	2 301–2 350 m
34	1 651–1 700 m	48	2 351–2 400 m
35	1 701–1 750 m	49	2 401–2 450 m
36	1 751–1 800 m	50	2 451–2 500 m
37	1 801–1 850 m	51	>2 500 m
38	1 851–1 900 m		

8. *Orientácia*

- 1: S
- 2: SV
- 3: V
- 4: JV
- 5: J
- 6: JZ
- 7: Z
- 8: SZ
- 9: otvorená.

9. *Stredný vek dominantných podlaží (roky)*

- 1: ≤ 20
- 2: 21 – 40
- 3: 41 – 60
- 4: 61 – 80
- 5: 81 – 100
- 6: 101 – 120
- 7: > 120
- 8: nepravidelné porasty.

10. *Pôdna jednotka*

Fluvisols

- 101 Eutric Fluvisols
- 102 Calcaric Fluvisols
- 103 Dystric Fluvisols
- 104 Mollic Fluvisols
- 105 Umbric Fluvisols
- 106 Thionic Fluvisols
- 107 Salic Fluvisols

Gleysols

- 108 Eutric Gleysols
- 109 Calcic Gleysols
- 110 Dystric Gleysols

111 Andic Gleysols

- 112 Mollic Gleysols
- 113 Umbric Gleysols
- 114 Thionic Gleysols
- 115 Gelic Gleysols

Regosols

- 116 Eutric Regosols
- 117 Calcaric Regosols
- 118 Gypsic Regosols
- 119 Dystric Regosols
- 120 Umbric Regosols
- 121 Gelic Regosols

Leptosols

- 122 Eutric Leptosols
- 123 Dystric Leptosols
- 124 Rendzic Leptosols
- 125 Mollic Leptosols
- 126 Umbric Leptosols
- 127 Lithic Leptosols
- 128 Gelic Leptosols

Arenosols

- 129 Haplic Arenosols
- 130 Cambic Arenosols
- 131 Luvic Arenosols

132	Ferralic Arenosols	Solonchaks		Planosols	
133	Albic Arenosols				
134	Calcaric Arenosols	168	Haplic Solonchaks	205	Eutric Planosols
135	Gleyic Arenosols	169	Mollic Solonchaks	206	Dystric Planosols
		170	Calcic Solonchaks	207	Mollic Planosols
		171	Gypsic Solonchaks	208	Umbric Planosols
Andosols		172	Sodic Solonchaks	209	Gelic Planosols
		173	Gleyic Solonchaks		
136	Haplic Andosols	174	Gelic Solonchaks	Podzoluvisols	
137	Mollic Andosols				
138	Umbric Andosols	Kastanozems		210	Eutric Podzoluvisols
139	Vitric Andosols			211	Dystric Podzoluvisols
140	Gleyic Andosols	175	Haplic Kastanozems	212	Stagnic Podzoluvisols
141	Gelic Andosols	176	Luvic Kastanozems	213	Gleyic Podzoluvisols
		177	Calcic Kastanozems	214	Gelic Podzoluvisols
Vertisols		178	Gypsic Kastanozems		
				Podzols	
142	Eutric Vertisols	Chernozems			
143	Dystric Vertisols			215	Haplic Podzols
144	Calcic Vertisols	179	Haplic Chernozems	216	Cambic Podzols
145	Gypsic Vertisols	180	Calcic Chernozems	217	Ferric Podzols
		181	Luvic Chernozems	218	Carbic Podzols
		182	Glossic Chernozems	219	Gleyic Podzols
Cambisols		183	Gleyic Chernozems	220	Gelic Podzols
146	Eutric Cambisols	Phaeozems		Acrisols	
147	Dystric Cambisols				
148	Humic Cambisols	184	Haplic Phaeozems	221	Haplic Acrisols
149	Calcaric Cambisols	185	Calcaric Phaeozems	222	Ferric Acrisols
150	Chromic Cambisols	186	Luvic Phaeozems	223	Humic Acrisols
151	Vertic Cambisols	187	Stagnic Phaeozems	224	Plinthic Acrisols
152	Ferralic Cambisols	188	Gleyic Phaeozems	225	Gleyic Acrisols
153	Gleyic Cambisols				
154	Gelic Cambisols	Greyzems		Alisols	
		189	Haplic Greyzems	226	Haplic Alisols
Calcisols		190	Gleyic Greyzems	227	Ferric Alisols
				228	Humic Alisols
155	Haplic Calcisols	Luvisols		229	Plinthic Alisols
156	Luvic Calcisols			230	Stagnic Alisols
157	Petric Calcisols	191	Haplic Luvisols	231	Gleyic Alisols
		192	Ferric Luvisols		
Gypsisols		193	Chromic Luvisols		
		194	Calcic Luvisols	Nitisols	
158	Haplic Gypsisols	195	Vertic Luvisols		
159	Calcic Gypsisols	196	Albic Luvisols	232	Haplic Nitisols
160	Luvic Gypsisols	197	Stagnic Luvisols	233	Rhodic Nitisols
161	Petric Gypsisols	198	Gleyic Luvisols	234	Humic Nitisols
Solonetz		Lixisols		Ferralsols	
162	Haplic Solonetz	199	Haplic Lixisols	235	Haplic Ferralsols
163	Mollic Solonetz	200	Ferric Lixisols	236	Xanthic Ferralsols
164	Calcic Solonetz	201	Plinthic Lixisols	237	Rhodic Ferralsols
165	Gypsic Solonetz	202	Albic Lixisols	238	Humic Ferralsols
166	Stagnic Solonetz	203	Stagnic Lixisols	239	Geric Ferralsols
167	Gleyic Solonetz	204	Gleyic Lixisols	240	Plinthic Ferralsols

Plinthosols	Histosols	Anthrosols
241 Eutric Plinthosols	245 Follic Histosols	250 Aric Anthrosols
242 Dystric Plinthosols	246 Terric Histosols	251 Fimic Anthrosols
243 Humic Plinthosols	247 Fibric Histosols	252 Cumulic Anthrosols
244 Albic Plinthosols	248 Thionic Histosols	253 Urbic Anthrosols
	249 Gelic Histosols	

11. Veľkosť celkového pozemku, veľkosť podpozemku

Uvedie sa veľkosť celého pozemku alebo podpozemku v 0,0001 ha.

12. Počet stromov na celkovom pozemku

Vzorka stromu na obidvoch úrovniach zahŕňa všetky druhy stromov za predpokladu, že sú vysoké 60 cm.

13. Odhady výnosnosti

Odhady výnosnosti pozostávajú z absolútneho a relatívneho odhadu výnosnosti.

Absolútnym odhadom je odhadnutá priemerná výnosnosť za celú životnosť porastu. Relatívna výnosnosť naznačí, či sa absolútny odhad výnosnosti za porast považuje za nízky, normálny, alebo vysoký. Používajú sa tieto kódy:

Kód absolútnej výnosnosti	Kód relatívnej výnosnosti
0 = 0,0 – 2,5 m ³ na hektár za rok	1 = nízka
1 = 2,5 – 7,5 m ³ na hektár za rok	2 = normálna
2 = 7,5 – 12,5 m ³ na hektár za rok	3 = vysoká
3 = 12,5 – 17,5 m ³ na hektár za rok	
4 = 17,5 – 22,5 m ³ na hektár za rok	
5 = > 22,5 m ³ na hektár za rok	

14. Ostatné pozorovania

Na tomto mieste sa uvedú dôležité informácie o pozemku.

Všeobecné informácie o úrovni stromu

15. Číslo vzorkovaného stromu

Číslom stromu je číslo, ktoré bolo stromu pridelené počas zriaďovania pozemku.

16. Druhy (odkaz na Flora Europea)

Širokolisté [(*) = druhy, ktoré sa používajú na súpis listia]

001: Acer campestre *	007: Alnus glutinosa *
002: Acer monspessulanum *	008: Alnus incana
003: Acer opalus	009: Alnus viridis
004: Acer platanoides	010: Betula pendula *
005: Acer pseudoplatanus *	011: Betula pubescens *
006: Alnus cordata *	012: Buxus sempervirens

013:	<i>Carpinus betulus</i> *	051:	<i>Quercus robur</i> (<i>Q. pedunculata</i>) *
014:	<i>Carpinus orientalis</i>	052:	<i>Quercus rotundifolia</i> *
015:	<i>Castanea sativa</i> (<i>C. vesca</i>) *	053:	<i>Quercus rubra</i> *
016:	<i>Corylus avellana</i> *	054:	<i>Quercus suber</i> *
017:	<i>Eucalyptus</i> sp. *	055:	<i>Quercus trojana</i>
018:	<i>Fagus moesiaca</i> *	056:	<i>Robinia pseudoacacia</i> *
019:	<i>Fagus orientalis</i>	057:	<i>Salix alba</i>
020:	<i>Fagus sylvatica</i> *	058:	<i>Salix caprea</i>
021:	<i>Fraxinus angustifolia</i> spp. <i>oxycarpa</i> (<i>F. oxyphylla</i>) *	059:	<i>Salix cinerea</i>
022:	<i>Fraxinus excelsior</i> *	060:	<i>Salix eleagnos</i>
023:	<i>Fraxinus ornus</i> *	061:	<i>Salix fragilis</i>
024:	<i>Ilex aquifolium</i>	062:	<i>Salix</i> sp.
025:	<i>Juglans nigra</i>	063:	<i>Sorbus aria</i>
026:	<i>Juglans regia</i>	064:	<i>Sorbus aucuparia</i>
027:	<i>Malus domestica</i>	065:	<i>Sorbus domestica</i>
028:	<i>Olea europaea</i> *	066:	<i>Sorbus torminalis</i>
029:	<i>Ostrya carpinifolia</i> *	067:	<i>Tamarix africana</i>
030:	<i>Platanus orientalis</i>	068:	<i>Tilia cordata</i>
031:	<i>Populus alba</i>	069:	<i>Tilia platyphyllos</i>
032:	<i>Populus canescens</i>	070:	<i>Ulmus glabra</i> (<i>U. scabra</i> , <i>U. montana</i>)
033:	<i>Populus hybrides</i> *	071:	<i>Ulmus laevis</i> (<i>U. effusa</i>)
034:	<i>Populus nigra</i> *	072:	<i>Ulmus minor</i> (<i>U. campestris</i> , <i>U. carpinifolia</i>)
035:	<i>Populus tremula</i> *	073:	<i>Arbutus unedo</i>
036:	<i>Prunus avium</i> *	074:	<i>Arbutus andrachne</i>
037:	<i>Prunus dulcis</i> (<i>Amygdalus communis</i>)	075:	<i>Ceratonia siliqua</i>
038:	<i>Prunus padus</i>	076:	<i>Cercis siliquastrum</i>
039:	<i>Prunus serotina</i>	077:	<i>Erica arborea</i>
040:	<i>Pyrus communis</i>	078:	<i>Erica scoparia</i>
041:	<i>Quercus cerris</i> *	079:	<i>Erica manipuliflora</i>
042:	<i>Quercus coccifera</i> (<i>Q. calliprinos</i>) *	080:	<i>Laurus nobilis</i>
043:	<i>Quercus faginea</i> *	081:	<i>Myrtus communis</i>
044:	<i>Quercus frainetto</i> (<i>Q. conferta</i>) *	082:	<i>Phillyrea latifolia</i>
045:	<i>Quercus fruticosa</i> (<i>Q. lusitanica</i>)	083:	<i>Phillyrea angustifolia</i>
046:	<i>Quercus ilex</i> *	084:	<i>Pistacia lentiscus</i>
047:	<i>Quercus macrolepis</i> (<i>Q. aegilops</i>)	085:	<i>Pistacia terebinthus</i>
048:	<i>Quercus petraea</i> *	086:	<i>Rhamnus oleoides</i>
049:	<i>Quercus pubescens</i> *	087:	<i>Rhamnus alaternus</i>
050:	<i>Quercus pyrenaica</i> (<i>Q. toza</i>) *	099:	Ostatné širokolisté

Ihličnany (* = druhy, ktoré sa používajú na súpis listia)

100:	<i>Abies alba</i> *	108:	<i>Cedrus deodara</i>
101:	<i>Abies borisii-regis</i> *	109:	<i>Cupressus lusitanica</i>
102:	<i>Abies cephalonica</i> *	110:	<i>Cupressus sempervirens</i>
103:	<i>Abies grandis</i>	111:	<i>Juniperus communis</i>
104:	<i>Abies nordmanniana</i>	112:	<i>Juniperus oxycedrus</i> *
105:	<i>Abies pinsapo</i>	113:	<i>Juniperus phoenicea</i>
106:	<i>Abies procera</i>	114:	<i>Juniperus sabina</i>
107:	<i>Cedrus atlantica</i>	115:	<i>Juniperus thurifera</i> *

116:	<i>Larix decidua</i> *	129:	<i>Pinus nigra</i> *
117:	<i>Larix kaempferi</i> (L. <i>leptolepis</i>)	130:	<i>Pinus pinaster</i> *
118:	<i>Picea abies</i> (P. <i>excelsa</i>) *	131:	<i>Pinus pinea</i> *
119:	<i>Picea omorika</i>	132:	<i>Pinus radiata</i> (P. <i>insignis</i>) *
120:	<i>Picea sitchensis</i> *	133:	<i>Pinus strobus</i>
121:	<i>Pinus brutia</i> *	134:	<i>Pinus sylvestris</i> *
122:	<i>Pinus canariensis</i>	135:	<i>Pinus uncinata</i> *
123:	<i>Pinus cembra</i>	136:	<i>Pseudotsuga menziesii</i> *
124:	<i>Pinus contorta</i> *	137:	<i>Taxus baccata</i>
125:	<i>Pinus halepensis</i> *	138:	<i>Thuja</i> sp.
126:	<i>Pinus heldreichii</i>	139:	<i>Tsuga</i> sp.
127:	<i>Pinus leucodermis</i>	199:	Ostatné ihličnany
128:	<i>Pinus mugo</i> (P. <i>montana</i>)		

Informácie o prieskume stavu koruny a merania prírastku

17. Defoliácia

Údaje o defoliácii pre každý strom vyjadrené ako percento (odstupňované po 5 %), porovnané so stromom s úplným lístím. Použije sa skutočné percento.

- 0 = 0 %
 5 = 1 % – 5 %
 10 = 6 % – 10 %
 15 = 11 % – 15 %
 atď.

18. Kódy na zmenu farby

- 0: žiadna zmena farby (0 % – 10 %)
 1: slabá zmena farby (11 % – 25 %)
 2: mierna zmena farby (26 % – 60 %)
 3: silná zmena farby (> 60 %)
 4: mŕtvý list.

19. Identifikácia typu poškodenia

Tam, kde je to možné, musí sa pridať ďalšia identifikácia typu poškodenia, napr. v prípade hmyzu: druh alebo skupina (napr. kôrové chrobáky).

20. Vystavenie

- 1: Žiadne zvláštne vystavenie (pozemok nachádzajúci sa vo väčšej zalesnenej oblasti so žiadnym alebo jemným reliéfom terénu).
 2: Obmedzené vystavenie (pozemky nachádzajúce sa na okraji lesa, na svahoch atď.).
 3: Intenzívne vystavené pozemky (na vrcholoch hôr atď.).

21. Odstránenia a úmrtnosť

Kód 0: strom živý a merateľný (nový, všimnite si, že toto je iné ako chýbajúca hodnota)

- 01 strom živý, v súčasnom a predchádzajúcom súpise (predtým neobsadený)
 02 nový živý strom
 03 živý strom (prítomný, ale neposúdený v predchádzajúcom súpise).

Kód 1-: strom odstránený, stratený

- 11 plánované využitie (ako v CC)
- 12 využitie na biotické účely (ako v CC)
- 13 využitie na abiotické účely (ako v CC)
- 14 vyťatý, dôvod neznámy
- 18 dôvod zmiznutia neznámy (ako v CC).

Kód 2-: strom ešte stále živý a stojaci, ale nevykonali sa žiadne merania koruny stromu a ani vo výpočtoch porastu alebo rastu sa nesmú používať merania výšky

- 21 naklonený alebo ovisnutý strom (ako v CC)
- 22 nepoužíva sa, namiesto neho použite 24 alebo 25
- 23 nepoužíva sa
- 24 odlomenie vrcholca (vrcholcov) stromu (výhonku)
- 25 strom nie je vo vzorke rastu do výšky
- 29 ostatné dôvody, špecifikujte.

Kód 3-: stojaci odumretý (vysoký najmenej 1,3 m)

- 31 strom s nepoškodenou korunou, biotický dôvod (ako v CC)
- 32 strom s nepoškodenou korunou, abiotický dôvod (ako v CC)
- 33 zlomenie koruny
- 34 zlomenie kmeňa, pod základňou koruny viac ako 1,3 m
- 38 strom s nepoškodenou korunou, príčina odumretia neznáma (ako v CC).

Kód 4-: padnutý živý alebo odumretý (nižší ako 1,3 m alebo kmeň, alebo koruna stromu sa dotýka zeme v jednom mieste)

- 41 abiotické dôvody (ako v CC)
- 42 biotické dôvody (ako v CC)
- 48 príčina neznáma (ako v CC).

Poznámky:

- trieda 22 sa používa iba v tých krajinách, ktoré nezaznamenávajú stromy s vyše 50 % poškodením koruny,
- trieda 23 sa používa iba v tých krajinách, ktoré obmedzujú vzorkovanie na triedy 1, 2 a 3 podľa Krafťa.

22. Sociálna trieda

- 1 predominantné (vrátane voľne stojacich stromov) stromy s hornou korunou stojacou nad celkovou úrovňou klenby
- 2 dominantné – stromy s korunami tvoriacimi celkovú úroveň klenby
- 3 spoludominantné – stromy zasahujúce do klenby a prijímajúce určité množstvo svetla zhora, avšak kratšie ako 1 alebo 2
- 4 ustupujúce – stromy s korunami pod celkovou úrovňou klenby, neprijímajúce žiadne priame svetlo zhora.

23. Tienenie koruny

- 1: koruna podstatne postihnutá (tienená alebo fyzikálne interakcie) na jednej strane
- 2: koruna podstatne postihnutá (tienená alebo fyzikálne interakcie) na dvoch stranách
- 3: koruna podstatne postihnutá (tienená alebo fyzikálne interakcie) na troch stranách
- 4: koruna podstatne postihnutá (tienená alebo fyzikálne interakcie) na štyroch stranách
- 5: koruna rozvinutá alebo so žiadnymi príznakmi účinkov tienenia
- 6: ustupujúce stromy.

24. *Viditeľnosť*

- 1: viditeľná je celá koruna
- 2: koruna iba čiastočne viditeľná
- 3: koruna viditeľná iba so zadným osvetlením (t. j. v obrysoch)
- 4: koruna nie je viditeľná.

25. *Priemer vo výške pŕs (DBH)*

Priemer vo výške pŕs (1,30 m) s kôrou v 0,1 centimetra.

Ak sa používa páska na meranie priemeru, je potrebná jediná hodnota. Tam, kde sa používajú meradlá, stanoví sa a nahlási sa maximálny a minimálny priemer (s kôrou) (priemer 1 a 2).

26. *Kôra*

Hrúbka kôry vo výške 1,30 m, vyjadrená v centimetroch na jedno desatinné miesto.

27. *Výška stromu*

Výška stromu vyjadrená v metroch a zaokrúhlená na 0,1 metra.

28. *Objem stromu*

Na základe nameraného priemeru (priemerov) a výšky sa objem stromu dá odhadnúť pomocou miestne známych tvarových faktorov alebo pomocou platných objemových tabuliek. Objem stromu sa vyjadrí v kubických metroch (m^3) na tri desatinné miesta.

29. *Výška po korunu*

Výška po korunu, zaokrúhlená na najbližšiu hodnotu 0,1 metra, sa určí po najnižšiu živú vetvičku bez čerstvých výhonkov.

30. *Dĺžka koruny*

Dĺžka koruny, zaokrúhlená na najbližšiu hodnotu 0,1 metra, sa určí od vrcholca kmeňa po najnižšiu živú vetvičku bez čerstvých výhonkov.

31. *Šírka koruny*

Priemerná šírka koruny sa určí spriemerovaním aspoň štyroch polomerov koruny, vynásobených dvoma a zaokrúhlených na najbližšiu hodnotu 0,1 metra.

32. *Priemer pod kôrou*

Skutočný priemer pod kôrou sa vypočíta ako priemer s kôrou, od ktorého sa odpočíta šírka kôry na obidvoch stranách. Priemer pod kôrou pred piatimi rokmi sa vypočíta ako skutočný priemer pod kôrou mínus prírastok stromu na obidvoch stranách za posledných päť rokov. Priemer pod kôrou sa vyjadrí v 0,1 centimetra.

33. *Základná plocha za jeden pozemok*

Skutočná základná plocha za jeden pozemok sa vypočíta ako súčet základných plôch všetkých stromov na pozemku. Základná plocha jedného pozemku pred piatimi rokmi sa vypočíta na základe odhadnutého priemeru pod kôrou všetkých stromov na pozemku pred piatimi rokmi. Základná plocha jedného pozemku sa vyjadrí v $0,1 m^2$.

34. *Objem za pozemok*

Skutočný objem za jeden pozemok sa vypočíta ako súčet objemov všetkých stromov na pozemku. Objem jedného pozemku pred piatimi rokmi sa vypočíta na základe odhadnutého priemeru pod kôrou všetkých stromov na pozemku pred piatimi rokmi. Objem za pozemok sa vyjadrí v $0,1 m^3$.

35. *Preriedovanie*

Ak sa preriedovanie uskutočnilo v päťročnom období medzi dvoma rokmi stanovovania priemeru základnej plochy pozemku a objemu za pozemok, tak sa tento fakt vyznačí (áno = 1, nie = 0). V ďalšej časti sa podrobné údaje o takomto preriedovaní opíšu čo možno najpodrobnejšie (vrátane spôsobu preriedovania, presného roku preriedovania, intenzity preriedovania vyjadrenej ako počet stromov, základnej plochy/ha, objemu/ha).

Informácie o meraní chémie listia a hodnotení spádu odpadov36. *Kód vzorky*

Kód vzorky na súpis listia pozostáva z kódu druhu stromu (pozri vysvetľujúci bod 15), za ktorým (po bodke) nasleduje kód pre listy/ihličky bežného roku (= 0) alebo v prípade ihličiek posledného roku (bežný rok ± ihličky) je potrebné použiť kód (1), napr. vzorka ihličiek za posledný rok *Picea abies* (118) je tak 118.1.

37. *Číslo vzorky*

Keďže pri niektorých vzorkovaniach (lístie, prírastok) sa musia používať stromy mimo bežného pozemku (alebo podpozemku), musia sa používať osobitné čísla. Čísla týchto stromov sa začínajú písmenom (F = lístie, R = analýza letokruhov sondovaniami prírastku, D = analýza disku), za ktorým nasleduje poradové číslo (napr. F001). Čísla sa musia nahlásiť.

38. *Hmotnosť 100 listov alebo 1 000 ihličiek*

Hmotnosť 100 listov alebo 1 000 ihličiek (absolútne suchých) sa stanoví v gramoch.

Informácie o monitorovaní usadzovania a meteorologickom monitorovaní39. *Kód vzorkovača*

Pre vzorkovače usadzovania sa používajú tieto kódy:

- 1: prepad
- 2: objemové usadzovanie
- 3: usadzovanie iba za mokra
- 4: stekanie po kmene
- 5: hmla
- 6: zamrznutá hmla (inovaf)
- 7: koncentrácia vzduchu
- 9: iné.

Podrobné údaje o použitom zariadení sa uvádzajú v prílohe k dokumentu spolu s podkladovými informáciami.

40. *Množstvo vzorky*

Celkové odobraté množstvo vzorky (vzoriek) sa rozdelí podľa záchytnej plochy (záchytných plôch) kolektora(-ov) a nahlási sa v milimetroch.

41. *Prvý a posledný deň obdobia monitorovania*

Prvý a posledný deň každého obdobia monitorovania sa musí uviesť vo formulároch s použitím rovnakého formátu ako pri dátume pozorovania, hodnotenia a analýzy.

Obdobie monitorovania pozostáva z jedného obdobia alebo z viacerých období merania. Obdobia merania v rámci jedného obdobia monitorovania musia mať rovnakú dĺžku. Minimálna dĺžka obdobia merania je jeden týždeň, maximálna jeden mesiac.

Ak je potrebné počas roka použiť rôzne obdobia merania (napr. týždenne v lete a mesačne v zime), musia sa identifikovať dve samostatné obdobia monitorovania a vo formulároch sa uvedú výsledky oddelene.

42. Počet období merania

Vo formulároch je potrebné uviesť počet období merania za každé obdobie monitorovania.

43. Obdobie merania

Musí sa uviesť číslo obdobia merania, v ktorom bola vzorka odobratá. Každý rok (1. januára alebo okolo 1. januára) sa začína nový súbor období merania. Keď sa pred analýzou kombinujú vzorky z niekoľkých období merania, v prílohe k dokumentu sa musia uviesť presné podrobné údaje o zmiešavaní spolu s podkladovými informáciami. Číslo prvého obdobia merania sa použije na označenie obdobia analýzy (napr. ak sa do jedinej vzorky pre analýzu skombinujú vzorky z obdobia 9, 10, 11 a 12, tak tejto vzorke sa priradí číslo obdobia 9).

Parametre, ktoré sa majú posudzovať v kóde pozemku/prístroja

Všetkým prístrojom, ktoré sú umiestnené na pozemku alebo v jeho blízkosti, sa prideli kód sledovaného pozemku/prístroja. Tento kód pozostáva z čísla pozemku (až do štyroch číslic) a z poradového čísla pre všetky prístroje (až do 99). Keď sa prístroje nahrádzajú alebo pridávajú, použijú sa nové kódy (napr. piaty prístroj na pozemku 1234 dostane kód 1234.05).

44. Umiestnenie

Uvedie sa umiestnenie prístroja:

- S: prístroj je umiestnený na mieste, t. j. na (v ochrannej zóne) pozemku. Môže byť pod klenbou, nad klenbou alebo v lesnej pôde.
- F: prístroj je umiestnený na otvorenom priestranstve v lesnej oblasti (alebo v jeho blízkosti).
- W: prístroj je umiestnený v meteorologickej stanici (spravidla mimo lesnej oblasti).
- O: prístroj je umiestnený inde.

45. Premenná

Označenie premennej, ktorá sa meria pomocou nástroja.

- AT = teplota vzduchu
- PR = zrážky
- RH = relatívna vlhkosť
- WS = rýchlosť vetra
- WD = smer vetra
- SR = slnečné žiarenie
- UR = žiarenie UVB
- TF = prepad
- SF = stekanie po kmeni
- ST = teplota pôdy
- MP = matricový potenciál v pôde
- WC = obsah vody v pôde
- XX = môžu sa použiť aj iné kódy pre ďalšie parametre, musia byť však špecifikované v DAR.

Informácie o prístroji

46. Vertikálna poloha

Vertikálna poloha (výška alebo hĺbka) prístrojov sa uvádza v metroch so znamienkom plus (= výška nad zemou) alebo znamienkom mínus (hĺbka pod zemou) s použitím formátu plus/mínus dvoch číslic a jedného desatinného miesta (+/- 99,9).

47. *Kód prístroja*

Pre vzorkovače a spôsob zaznamenávania údajov sa používajú tieto kódy:

- 10: ručné odčítanie a zaznamenávanie na papier
- 20: mechanické zaznamenávanie (ručné odčítanie a zaznamenávanie na papier)
- 30: priame zaznamenávanie na papier
- 40: digitálne zaznamenávanie (iba v stave so stojanom)
- 50: digitálne zaznamenávanie (integrované zariadenie na registráciu údajov).

Podrobné údaje o zariadení sa uvádzajú v dátovej sprievodnej správe (DAR).

48. *Interval snímania (iba s automatickými prístrojmi)*

Uvedie sa a stanoví sa interval medzi dvoma po sebe nasledujúcimi hodnoteniami v sekundách.

49. *Interval ukladania (iba s automatickými prístrojmi)*

Uvedie sa v minútach interval medzi dvoma po sebe nasledujúcimi momentmi ukladania údajov.

50. *Zrážky a prepad*

Zrážky sa uvedú ako denný úhrn s použitím formátu až do štyroch číslic a jedného desatinného miesta.

51. *Teplota (vzduch a pôda)*

Teplota sa uvedie v °C s použitím formátu plus/mínus a dvoch číslic a jedného desatinného miesta (+/- 99,9). Predkladá sa denná stredná, minimálna a maximálna hodnota.

52. *Relatívna vlhkosť*

Relatívna vlhkosť sa uvedie ako denná stredná hodnota, minimálna a maximálna hodnota dosiahnutá za deň s použitím formátu troch číslic a jedného desatinného miesta (999,9).

53. *Rýchlosť vetra*

Rýchlosť vetra sa udáva ako denná stredná hodnota a maximálna hodnota dosiahnutá za deň s použitím formátu dvoch číslic a jedného desatinného miesta (99,9).

54. *Smer vetra*

Smer vetra sa udáva ako prevládajúci vietor za celý deň. Veterná ružica sa rozdelí na osem sekcií po 45°, počínajúc hodnotou 22,5° [SV (= 45°), V (= 90°), JV (= 135°)... S (= 0°)]. Najčastejší smer vetra sa vykazuje podľa jeho strednej hodnoty.

55. *Slnčné žiarenie a žiarenie UVB*

Slnčné žiarenie a žiarenie UVB sa udávajú ako denná stredná hodnota vo formáte až do štyroch číslic a jedného desatinného miesta (9999,9).

56. *Stekanie po kmeni*

Stekanie po kmeni sa vypočíta podľa zrážok v milimetroch a udáva sa ako denný úhrn vo formáte až do štyroch číslic a jedného desatinného miesta (9999,9).

57. *Matricový potenciál v pôde*

Matricový potenciál v pôde sa udáva v hPa ako denná stredná hodnota, minimálna a maximálna hodnota dosiahnutá za celý deň vo formáte až do štyroch číslic a jedného desatinného miesta (9999,9).

58. *Obsah vody v pôde*

Obsah vody v pôde sa udáva v % obj. ako denná stredná hodnota, minimálna a maximálna hodnota dosiahnutá za deň s použitím formátu do dvoch číslic a jedného desatinného miesta (99,9).

59. Úplnosť

Úplnosť je ukazovateľom pokrytia postupov snímania a ukladania a udáva sa v percentách, a to vo formáte do troch číslic (100 % = úplný).

Informácie o monitorovaní pôdneho roztoku

60. Číslo vzorkovača

Vzorkovače na pozemku sa číslujú trvalým spôsobom (1 – 99)

61. Kód vzorkovača

Pre vzorkovače pôdneho roztoku sa používajú tieto kódy:

- 1: napäťový lyzimeter
- 2: lyzimeter s nulovým napätím
- 3: odstreďovanie
- 4: saturačná extrakcia.

62. Hĺbka vzorkovania

Hĺbka vzorkovania pod povrchom v metroch (napr. – 0,40)

Informácie o posúdení pozemnej vegetácie

63. Číslo pozemku/prieskumu

Zakaždým (deň) alebo v situácii (znútra alebo zvonku za plotom), keď sa na danom pozemku posudzuje zmenená vegetácia, prideli sa číslo prieskumu. Kombináciou čísla pozemku a čísla prieskumu sa vytvorí jediné číslo pozemok/prieskum.

64. Oplotenie

Keďže vegetácia môže byť rozdielna z vnútornej a vonkajšej strany plotu, prijalo sa rozhodnutie, že pozemná vegetácia sa vždy skúma z vonkajšej strany plotu. Ak sa vykonáva prieskum z vnútornej strany plotu, ohlási sa to ako samostatný prieskum a uvedie sa kód oplotenia.

- 1 = áno, prieskum vnútri oplotenej plochy
- 2 = nie, prieskum sa vykonal mimo oplotenej plochy.

65. Celková vzorkovaná plocha

Celková vzorkovaná plocha sa uvádza v m² do štyroch číslic. V údajovej sprievodnej správe (alebo DAR-Q) sa uvedú presné podrobné údaje o počte opakovaní, umiestnení/orientácii pozemkov s pozemnou vegetáciou a údaje o veľkostiach týchto pozemkov.

66. Výška a pokrývka vrstiev

Priemerná výška a odhadovaná pokrývka celkovej vrstvy pozemnej vegetácie, vrstvy kríkov, vrstvy bylín a vrstvy machu sa uvádza takto:

	Výška (v m)	Pokrývka (v %)
Celková vrstva pozemnej vegetácie		(*)
Vrstva kríkov	(*)	(*)
Vrstva bylín	(*)	(*)
Vrstva machu		(*)

(*) = predkladá sa.

Priemerná výška vrstiev sa udáva v metroch na jednu číslicu a dve desatinné miesta (9,99). Odhadovaná pokrývka sa udáva v % z celkovej vzorkovanej plochy.

67. Vrstvy

Vymedzujú sa tieto vrstvy:

- 1 = vrstva stromov (iba drevnaté vrátane popínavých stromov) > 5 m vysoké
- 2 = vrstva kríkov (iba drevnaté vrátane popínavých kríkov) > 0,5 m vysoké
- 3 = vrstva bylín (všetky nedrevnaté a drevnaté < 0,5 m vysoké),
- 4 = vrstva machov (t. j. bryofyty rastúce na zemi a lišajníky).

Sadenice a obhrýzané stromy nižšie ako 0,5 m sú súčasťou vrstvy bylín.

68. Druhový kód

Používa sa druhový kód, ktorý pozostáva z troch skupín číselných kódov pre čeľaď, rod a druh oddelených bodkami (.). Väčšina kódov tvorí trojmiestne číslo.

69. Pokrývka druhu rastliny

Krajiny majú voľnosť pri hodnotení nadbytku/pokrývky druhov rastlín. Takéto pokrytie sa predkladá v % s použitím troch číslíc a dvoch desatinných miest (999,99). V DAR musia byť špecifikované úplné metódy hodnotenia, ako aj prepočet na %.

Informácie o poškodení ozónom

70. Bodové hodnotenie a definícia percenta symptomatických listov na vetvičke približne s 30 listami

- 0 žiadne poškodenie, žiadny z listov nie je poškodený
- 1 1 % – 5 % listov vykazuje ozónové symptómy
- 2 6 % – 50 % listov vykazuje ozónové symptómy
- 3 51 % – 100 % listov vykazuje ozónové symptómy.

71. Bodové hodnotenie a definícia bodového hodnotenia pre viditeľné poškodenie ozónom, tak ako je vyjadrené pre ihličky za príslušné roky, keď si odobratá vetvička v prípade ihličnatých druhov ponecháva ihličie

- 0 bez poškodenia
- 1 1 % – 5 % povrchu je postihnutých
- 2 6 % – 50 % povrchu je postihnutých
- 3 51 % – 100 % povrchu je postihnutých.

72. Kód a definícia klasifikácie podmienok pôdnej vlhkosti v rámci LESS podpozemkov

- 1 mokrá alebo vlhká (pobrežné zóny a mokré alebo vlhké oblasti pozdĺž vodného toku, na lúke alebo na zaplavovanej nížine)
- 2 stredne suchá (pastviny alebo lúky a svahy obrátené na sever alebo na východ)
- 3 veľmi suchá (skalnaté hrebene).

Informácie týkajúce sa fenologických pozorovaní

73. Kódy javov pre monitorované účinky a fenologické javy

- 1 objavenie sa ihličiek alebo rozvíjanie listov
- 2 dozrievanie výhonkov (v mesiaci august)/sekundárne sčervenanie
- 3 kvitnutie
- 4 farebné zmeny
- 5 opadávanie listov/ihličiek
- 6 signifikantné znaky poškodenia listov alebo koruny (napr. obžrané listy alebo časti koruny)
- 7 iné poškodenie (zlomenie, vyvrátené stromy s koreňom).

74. *Výskyt udalostí a javov*

- 0 = 0 %
- 1 = > 0 % – 33 %
- 2 = > 33 % – 66 %
- 3 = > 66 % – < 100 %
- 4 = 100 %.

V prípade, že sa spozorujú signifikantné znaky poškodenia listov alebo koruny (kód udalosti 6) alebo iného poškodenia (kód udalosti 7), vykoná sa ďalšie posúdenie podľa pomocnej príručky pre stav koruny a jej usmernení na hodnotenie príčiny poškodenia.

75. *Pozorovaná časť koruny*

- 1 = vrch koruny
- 2 = stred koruny
- 3 = vrch a stred koruny.

76. *Fázy kvitnutia*

S použitím nasledujúcej klasifikácie sa musí zaznamenať počet samčích kvetov, ktoré sa nachádzajú v opísanom štádiu alebo ktoré týmto štádiom už prešli:

- 0 = bez výskytu fázy
- 1 = s fázou [napr. tri alebo viacero samčích (tyčinkových) kvetenstiev].

77. *Objavenia sa ihličiek, rozvíjanie listov, jesenné sfarbenie a padanie lístia*

S použitím nasledujúcej klasifikácie sa musí zaznamenať podiel ihličiek alebo listov vo viditeľnej časti koruny, ktoré sa nachádzajú v opísanom štádiu alebo ktoré týmto štádiom už prešli:

- 0 = 0 %
- 1 = > 0 % – 33 %
- 2 = > 33 % – 66 %
- 3 = > 66 % – < 100 %
- 4 = 100 %.

78. *Zhadzovanie zelených listov*

Zhadzovanie zelených listov spôsobené napr. ľadovcom, veternou smršťou, hmyzom alebo dlhotrvajúcim suchom sa musí zaznamenať s použitím nasledujúcej klasifikácie [podľa „zaznamenávania biotických a abiotických (škodiacich) javov“, ale na úrovni jednotlivých stromov]:

- 0 = 0 %
- 1 = > 0 % – 33 %
- 2 = > 33 % – 66 %
- 3 = > 66 % – < 100 %
- 4 = 100 %.

79. *Poškodenie ihličiek, listov alebo kvetov mrazom*

Stupeň poškodenia ihličiek, listov alebo kvetov spôsobeného neskorým jarným mrazom sa hodnotí podľa tejto klasifikácie:

- 0 = 0 %
- 1 = > 0 – 33 %
- 2 = > 33 – 66 %
- 3 = > 66 – < 100 %
- 4 = 100 %.

V prípade, že sa spozorujú signifikantné znaky poškodenia listov alebo koruny (kód udalosti 6) alebo iného poškodenia (kód udalosti 7), musí sa vykonať ďalšie posúdenie podľa pomocnej príručky o stave koruny a jej usmernení na hodnotenie príčiny poškodenia.

Informácie týkajúce sa ďalších údajov o príčinách poškodení

80. Umiestnenie v korune

- 1: horná koruna
- 2: dolná koruna
- 3: úseky/po vetvičkách
- 4: celá koruna.

81. Postihnuté časti stromu a umiestnenie v korune

Postihnutá časť		Špecifikácia postihnutej časti		Symptóm		Špecifikácia symptómu		Lokalita v korune	
Listy/ihličky	1	ihličky bežného roka	11	čiastočne alebo úplne obžrané/chýbajúce	01	diery alebo čiastočne obžrané/chýbajúce	31	horná koruna	1
		staršie ihličky	12			vrúbky(okraje listov/ihličiek postihnuté)	32	dolná koruna	2
		ihličky každého veku	13			úplne obžrané/chýbajúce	33	úseky/po vetvičkách	3
		širokolistnaté (vrátane vždyzelených druhov)	14			skeletované	34	celá koruna	4
						vydolované	35		
						predčasné opadanie	36		
						zmena farby zo svetlozelenej na žltú	02 celkový		
						zmena farby z červenej na hnedú (vrátane nekrózy)	03 pokrytie škvrnami, škvrny		
						bronzovanie (zhnednutie)	04 okrajový		
						iná farba	05 krúžkovanie		
							medzižilkový		
							vrchol, vrcholový		
							čiastočný		
							pozdĺž žiliek		
						(mikrofília (malé listy)	06		
						iná nadmerná veľkosť	07		

Postihnutá časť		Špecifikácia postihnutej časti		Symptóm		Špecifikácia symptómu		Lokalita v korune	
Listy/ihličky				deformácie	08	kučeravenie	45		
						ohýbanie	46		
						zvinovanie	47		
						skrúcanie stopky	48		
						skladanie	49		
						dubienky	50		
						vädnutie	51		
						iné deformácie	52		
				iný symptóm	09				
				znaky hmyzu	10	čierny povlak na listoch	53		
						hniezdo	54		
						dospelé jedince, larvy, nymfy, kukly, masy vajícok	55		
			znaky húb	11	biely povlak na listoch	56			
					hubové plodnice	57			
			ostatné znaky	12					
Vetvičky/výhonky 2 a puky	výhonky bežného roku	21	obžrané/chýbajúce	01				horná koruna	1
	priemer < 2 cm (konáre)	22	zlomené	13				dolná koruna	2
	priemer 2 – < 10 cm	23	odumreté/odumierajúce	14				úseky	3
	priemer > = 10 cm	24	predčasné zničenie	15				celá koruna	4
	kolísajúca veľkosť	25	nekróza	16					
	horný hlavný výhonok	26	poranenia (odkôrnenie, trhliny atď.)	17	odkôrnenie	58			
	puky	27			trhliny	59			
					iné poranenia	60			
			živičný tok (ihličnany)	18					
			slizový tok (listnáče)	19					
			rozklad/hniloba	20					

Postihnutá časť		Špecifikácia postihnutej časti		Symptóm		Špecifikácia symptómu		Lokalita v korune	
Vetvičky/výhonky a puky				deformácie	08	vädnutie	51		
						ohýbanie, ovísanie, zakrivenie	61		
						sneti	62		
						tumory	63		
						čarovník	64		
						iné deformácie	52		
				iný symptóm	09				
				znaky hmyzu	10	diery po zavítaní hmyzu a prach	65		
						hniezdo	54		
						biele bodky alebo povlaky	66		
						dospelé jedince, larvy, nymfy, kukly, masy vajčiek	55		
				znaky húb	11	hubové plodnice	57		
				ostatné znaky	12				
Kmeň/veniec	3	kmeň koruny	31	poranenia (odkôrnenie, trhliny atď.)	17	odkôrnenie	58		
		peň	32			trhliny (mrazové trhliny...)	59		
		korene (obnažené) a veniec	33			iné poranenia	60		
		celý kmeň	34	živičný tok (ihličnany)	18				
				slizový tok (listnáče)	19				
				rozklad/hniloba	20				
				deformácie	08	sneti	62		
						tumory	63		
						pozdĺžne ryhy (mrazové závaly)			
						iné deformácie	52		

Postihnutá časť	Špecifikácia postihnutej časti	Symptóm	Špecifikácia symptómu	Lokalita v korune
Kmeň/veniec		naklonený	21	
		padnutý (s koreňmi)	22	
		zlomený	13	
		nekróza	16	
		iný symptóm	09	
		znaky hmyzu	10 diery po zavítaní hmyzu a prach	65
			biele bodky alebo povlaky	66
			dospelé jedince, larvy, nymfy, kukly, masy vajíčok	55
	znaky húb	11 hubové plodnice	57	
		žlté až oranžové pluzgiere	67	
odumretý strom 4				
žiadne symptómy 0 na žiadnej časti stromu				
bez posúdenia 9				

82. Hlavné kategórie kauzálnych pôvodcov/faktorov

Skupina pôvodcu	Kód
Zverina a spásanie	100
Hmyz	200
Huby	300
Abiotickí pôvodcovia	400
Priama činnosť ľudí	500
Požiar	600
Atmosférické znečisťujúce látky	700
Iné faktory	800
(Vyšetrené, ale neidentifikované)	999

83. Skupina pôvodcu

Zverina a spásanie	100
Hmyz	200
Huby	300
Abiotickí pôvodcovia	400
Priama činnosť ľudí	500
Požiar	600
Atmosférické znečisťujúce látky	700
Iné	800
(Vyšetrené, ale neidentifikované)	999

84. Skupina pôvodcov – zverina a spásanie

Trieda	Kód	Druh	Kód
<i>Cervidae</i> (jeleňovité)	110	srnec	111
		jeleň (červená zver)	112
		sob	113
		los mokradový/los americký (<i>Alces alces</i>)	114
		ostatné jeleňovité	119
<i>Suidae</i> (sviňovité)	120	divá sviňa	121
		iné sviňovité	129
<i>Rodentia</i> (hlodavce)	130	králik	131
		zajac	132
		veverička atď.	133
		hraboš	134
		bobor	135
		ostatné hlodavce	139
<i>Aves</i>	140	<i>Tetraonidae</i> (tetrovovité)	141
		<i>Corvidae</i> (havranovité)	142
		<i>Picidae</i> (ďatlovité)	143
		<i>Fringillidae</i> (pinkovité)	144
		ostatné vtáky	149
Domáce zvieratá	150	dobytok	151
		kozy	152
		ovce	153
		ostatné domáce	159
Ostatné stavovce	190	medveď	191
		ostatné stavovce	199

85. Skupina pôvodcov – hmyz

Trieda	Kód
Požierače listia (defoliátory)	210
Zavrtávače do kmeňa, vetvičiek a konárov (vrátane zavrtávačov do výhonkov)	220
Hmyz zavrtávajúci sa do pukov	230
Hmyz zavrtávajúci sa do plodov	240
Sajúci hmyz	250
Zavrtávajúci sa hmyz	260
Tvorcovia dubienky	270
Ostatný hmyz	290

86. Skupina pôvodcov – huby

Trieda	Kód
Sypavky a ihličkové hrdze (cudzopasné huby)	301
Koreňové a výhonkové hrdze	302
Huby spôsobujúce vysychanie od vrcholka a huby spôsobujúce rakovinu stromov	309
Sneť	303
Huby spôsobujúce rozklad a hnitie koreňov	304
Ostatné huby	390

87. Skupina pôvodcov – abiotickí

Trieda	Kód	Druh	Kód	Špecifický faktor	Kód
Chemické faktory	410	nutričné poruchy – nedostatok živín	411	Cu – nedostatok	41101
				Fe – nedostatok	41102
				Mg – nedostatok	41103
				Mn – nedostatok	41104
				K – nedostatok	41105
				N – nedostatok	41106
				B – nedostatok	41107
				Mn – toxicita	41108
				iné	41109
		morská soľ + povrchovo aktívne činidlá	412		
Fyzikálne faktory	420	lavína	421		
		sucho	422		
		zatopenie/vysoká voda	423		
		mráz	424	zimný mráz	42401
				neskorý mráz	42402
		ľadovec	425		
		škvrny spôsobené teplom/slnkom	426		
		blesk	427		
		zosuv bahna/pôdy	429		
		sneh/ľad	430		
		vietor/tornádo	431		
		zimné poškodenie – zimné vysychanie	432		
		plytká/zlá pôda	433		
Ostatné abiotické faktory	490				

88. Skupina pôvodcov – priama činnosť ľudí

Trieda	Kód	Druh	Kód
Vložené (osadené) objekty	510		
Nesprávna technika vysadzovania	520		
Zmena využívania pôdy	530		
Pestovateľské operácie alebo lesný zber	540	prerezávanie	541
		vyvetvovanie	542
		smoliarenie	543
		odstraňovanie korku	544
		pestovateľské činnosti na blízkych stromoch a iné pestovateľské činnosti	545
Škoda spôsobená mechanicky/vozidlom	550		
Výstavba cesty	560		
Spevňovanie pôdy	570		
Nesprávne používanie chemikálií	580	pesticídy	546
		soľ zabraňujúca námraze	547
Iná priama činnosť ľudí	590		

89. Skupina pôvodcov – látky znečisťujúce ovzdušie

Trieda	Kód
SO ₂	701
H ₂ S	702
O ₃	703
PAN	704
F	705
HF	706
Iné	790

90. Skupina pôvodcov – iné

Trieda	Kód	Druh/Typ	Kód
Parazitné/epifytické/popínové rastliny	810	Viscum album	81001
		Arceuthobium oxycedri	81002
		Hedera helix	81003
		Lonicera sp.	81004
Baktérie	820	Bacillus vuilemini	82001
		Brenneria quercinea	82002
Vírusy	830		
Nematódy	840	Bursaphelenchus xylophilus	84001
Boj o život	850	nedostatok svetla	85001
		fyzikálne interakcie	85002
		boj o život vo všeobecnosti (hustota)	85003
		iné	85004
Somatické mutácie	860		
Iné (príčina známa, ale neuvádza sa v zozname)	890		

91. Rozsah

Rozsah poškodenia označuje množstvo (percentuálne) postihnutej časti stromu v dôsledku pôsobenia kauzálneho pôvodcu alebo faktora, napr. percento postihnutých vetiev.

Rozsah **symptómov odzrkadľujúcich defoliáciu** (napr. poškodenie listov požieračmi listov) označuje percento **plochy listu**, ktoré je stratené následkom pôsobenia príslušného pôvodcu/faktora. To znamená, že pri rozsahu sa musí brať do úvahy nie iba percento postihnutých listov, ale aj „intenzita“ poškodenia na úrovni listu: fyziologicky je to pre strom rozdiel, či 30 % jeho listov vykazuje iba niekoľko malých otvorov alebo či je 30 % jeho listov úplne obžraných.

Postihnutá plocha listu sa vyjadruje ako percento skutočného listia v čase pozorovania.

92. *Triedy rozsahu poškodenia*

Trieda	Kód
0 %	0
1 % – 10 %	1
11 % – 20 %	2
21 % – 40 %	3
41 % – 60 %	4
61 % – 80 %	5
81 % – 99 %	6

93. *Pomenovanie príčiny*

Používa sa nomenklatúra podľa odporúčania ICP Forests.

PRÍLOHA II

PRÍRUČKA – na dosiahnutie súladu s článkom 10 nariadenia (ES) č. 2152/2003

VŠEOBECNÉ ZÁKLADNÉ ÚDAJE O LESNÝCH POŽIAROCH – TECHNICKÉ ŠPECIFIKÁCIE

Nasledujúce technické špecifikácie sa uplatňujú vzhľadom na zber spoločných základných údajov, ktoré sa majú zaznamenať a oznámiť pri každom lesnom požiari v zmysle článku 9.

Údaje sa musia dodať v súboroch vo formáte ASCII oddelených čiarkami (t. j. formát hodnoty CSV oddelený čiarkou). Každý požiar bude predstavovať jeden záznam v súbore. Každý záznam o požiari musí obsahovať tieto údaje:

a) **Dátum a miestny čas prvého varovania**

Pozostáva z týchto údajov:

- a1. Dátum prvého varovania: miestny dátum (deň, mesiac, rok), keď boli úradné služby ochrany pred lesnými požiarmi informované o vypuknutí požiaru.

Očakávaný formát je [RRRRMMDD], príklad: 20030702 (2. júla 2003).

- a2. Čas prvého varovania: miestny čas (hodina, minúta), keď boli úradné služby ochrany pred lesnými požiarmi informované o vypuknutí požiaru.

Očakávaný formát dát je [HHMM], pričom HH je od 00 do 23. Príklady: 0915, 1446, 0035.

Dátum a čas prvého varovania sa týkajú udalosti, ktorá spustí aktiváciu protipožiarnych zdrojov. Preto to nie je nevyhnutný čas, keď bol požiar alebo možný požiar fyzicky nahlásený úradu pre lesné požiare, ale spravidla čas, keď bol člen organizácie na ochranu pred lesnými požiarmi prvýkrát varovaný o možnom požiari alebo keď ho priamo prvýkrát zistil.

Ak sa kontrola potvrdenia varovania vykoná pred aktiváciou požiarnych čiat, musí sa nahlásiť *úplne prvé varovanie*.

b) **Dátum a miestny čas prvého zásahu**

Pozostáva z týchto údajov:

- b1. Dátum prvého zásahu: miestny dátum (deň, mesiac, rok), keď prvé požiarné jednotky dorazili na miesto lesného požiaru.

Očakávaný formát údajov je [RRRRMMDD], príklad: 20030702 (2. júla 2003).

- b2. Čas prvého zásahu: miestny čas (hodina, minúta), keď prvé požiarné jednotky dorazili na miesto lesného požiaru.

Očakávaný formát dát údajov je [HHMM], pričom HH je od 00 do 23. Príklady: 0915, 1446, 0035.

Dátum a čas prvého zásahu zodpovedá času, keď prvá požiarna čata dosiahla čelo požiaru, t. j. keď sa začal prvý útok.

c) **Dátum a miestny čas uhasenia**

Pozostáva z týchto údajov:

- c1. Dátum uhasenia požiaru: miestny dátum (deň, mesiac, rok), keď bol požiar úplne uhasený, t. j. keď posledné požiarné jednotky opustili miesto lesného požiaru.

Očakávaný formát údajov je [RRRRMMDD], príklad: 20030702 (2. júla 2003).

- c2. Čas uhasenia požiaru: miestny čas (hodina, minúta), keď bol požiar úplne uhasený, t. j. keď posledné požiarné jednotky opustili miesto lesného požiaru.

Očakávaný formát dát údajov je [HHMM], pričom HH je od 00 do 23. Príklady: 0915, 1 446, 0035.

Dátum a čas uhasenia zodpovedajú času, keď bolo čelo požiaru úplne uhasené. Preto *zahŕňa* dokončovacie činnosti a *nezahŕňa* čas, ktorý je potrebný na to, aby sa vrátili na svoje stanovište.

Poznámka: Začiatkom nového dňa je polnoc (čas: 00.00). Preto ak sa prvé varovanie uskutoční napríklad o 23.30 a prvý zásah o 00.30, musia byť tieto udalosti vykázané v rôznych dňoch (*d* a *d* + 1 v uvedenom poradí).

d) **Lokalizácia ohniska na komunálnej úrovni**

Názov a kód obce ⁽¹⁾, kde bol ohlásený požiar. Nasleduje nomenklatúra členského štátu a úplný zoznam názvov a kódov obcí používaných v členskom štáte a prijatý v spoločnej hlavnej centrálnej databáze lesných požiarov, ktorý sa predkladá spolu s údajmi o požiari v samostatnom súbore.

Kód vyššej hierarchickej územnej jednotky, do ktorej obec patrí, sa takisto zaznamenáva. Takáto územná jednotka zodpovedá nomenklatúre územných jednotiek pre štatistiky (NUTS) na úrovni 3 v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ⁽²⁾. Zaznamenaný kód NUTS 3 musí byť v súlade s päťznakovými kódmi uvedenými v prílohe I k tomu istému nariadeniu.

Nové členské štáty, pre ktoré zoznam kódov NUTS 3 nie je uvedený v nariadení (ES) č. 1059/2003, sa riadia normou Nomenklatúra územných jednotiek pre štatistiku (NUTS), ustanovenou Štatistickým úradom Európskych spoločenských. Nahlásenými kódmi budú najnovšie kódy NUTS 3 podľa informačného systému GISCO.

e) **Celková plocha poškodená požiarom**

Celková plocha poškodená požiarom zodpovedá odhadnutej konečnej veľkosti požiaru, t. j. rozšíreniu konečnej plochy spálenej požiarom (bez ohľadu na úroveň poškodenia).

Rozšírenie sa meria v zlomkoch hektárov s presnosťou na dve číslice bez použitia desatinnej čiarky ako oddeľovacieho znaku (t. j. v hektároch *100). Príklady:

Spálená plocha = 12,05 hektárov sa zaznamená ako 1205; spálená plocha = 3,2 hektára ako 320.

V prípade nespálených plôch vnútri spáleného perimetra („nespálené ostrovčeky“) by sa ich plocha mala vylúčiť z odhadu veľkosti požiaru.

f) **Rozpis plochy poškodenej požiarom na les a inú lesnú pôdu a na nezalesnené plochy**

Celková spálená plocha sa rozdeľuje na tieto časti:

f1.: plocha lesa a inej lesnej pôdy

f2.: nezalesnená plocha.

„Les“ a „iná lesná pôda“ sú definované podľa článku 3 nariadenia Forest Focus. „Nezalesnená plocha“ zodpovedá „inej pôde“ definovanej v článku 3 toho istého nariadenia. Ak však požiar spáli aj poľnohospodársku alebo mestskú pôdu, tieto plochy sa nezahŕňajú do celkovej spálenej plochy.

Rozšírenie sa meria v zlomkoch hektárov s presnosťou na dve číslice bez použitia desatinnej čiarky ako oddeľovacieho znaku (t. j. v hektároch *100).

⁽¹⁾ Pre Belgicko „Gemeenten/Communes“, pre Dánsko „Kommuner“, pre Nemecko „Gemeinden“, pre Grécko „Demos/Koinotites/“, pre Španielsko „Municipios“, pre Francúzsko „Communes“, pre Írsko „Counties or County boroughs“, pre Taliansko „Comuni“, pre Luxembursko „Communes“, pre Holandsko „Gemeenten“, pre Rakúsko „Gemeinden“, pre Portugalsko „Freguesias“, pre Fínsko „Kunnat/Kommuner“, pre Švédsko „Kommuner“ a pre Spojené kráľovstvo „Wards“. Pre Cyprus „Chor“, pre Českú republiku „Obec“, pre Estónsko „Linn/Vald“, pre Maďarsko „Telep“, pre Litvu „Savivaldybė“, pre Lotyšsko „Pagasts/Pilseta“, pre Poľsko „Gmina“, pre Slovinsko „Občina“, pre Slovensko „Obce/Ku“.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1888/2005 (Ú. v. EÚ L 309, 25.11.2005, s. 1).

g) **Predpokladaná príčina**

Predpokladaná príčina požiaru sa musí zatriediť do jednej zo štyroch kategórií:

1. neznáma;
2. prirodzená príčina;
3. náhodná príčina alebo nedbalosť, ktorá predstavuje spojenie s ľudskou činnosťou, ale bez akéhokoľvek úmyslu spôsobiť požiar (napr. nehody spôsobené silnoprúdovými vedeniami, železnicami, prácami, vatrami atď.);
4. úmysel alebo podpaľáčstvo.

Príslušný údaj, ktorý sa zaznamenáva do záznamu o požiari, je číslo kategórie (1 až 4), ktoré je uvedené v zozname.

Príklad záznamu a údajov o požiari

Úplný záznam o požiari musí obsahovať všetky údajové položky (polia) zhrnuté v tabuľke.

Názov poľa	Opis	Odkaz (*)	Dĺžka (**)	Príklad údajov o požiari
FIREID	MS identifikátor požiaru			1
DATEAL	dátum prvého varovania	a1	8	20030813
TIMEAL	čas prvého varovania	a2	4	1435
DATEIN	dátum prvého zásahu	b1	8	20030813
TIMEIN	čas prvého zásahu	b2	4	1520
DATEEX	dátum uhasenia požiaru	c1	8	20030814
TIMEEX	čas uhasenia požiaru	c2	4	0010
NUTS 3	kód NUTS 3 [nariadenie (ES) č. 1059/2003]	d	5	ITG21
CODECOM	kód obce (nomenklatúra MS)	d		090047
NAMECOM	názov obce (nomenklatúra MS)	d		OLBIA
TBA	celková spálená plocha (Ha*100)	e		2540
FBA	zalesnená spálená plocha (Ha*100)	f1		2000
NFBA	nezalesnená spálená plocha (Ha*100)	f2		540
CAUSE	predpokladaná príčina	g	1	1

(*) Odkaz na odseky tejto prílohy.

(**) Dĺžka poľa (počet znakov) uvedený iba pre polia s pevnou dĺžkou. Kód obce, keďže sa uvádza podľa nomenklatúry MS, môže mať podľa krajiny rozdielnú dĺžku.

Záznam o požiari uvedený v stĺpci „príklad údajov o požiari“ sa zaznamená v dodanom súbore CSV takto:

1, 20030813, 1435, 20030813, 1520, 20030814, 0010, ITG21, 090047, OLBIA, 2540, 2000, 540, 1.

Dôležitá poznámka

V zázname o požiari je potrebné vyplniť každú položku. Špecifický kód musí byť explicitne definovaný pre každý typ údajov a zaznamenaný v prípade chýbajúcich informácií. Preto sa budú definovať kódy chýbajúcich údajov pre rôzne typy údajov.

Navrhujú sa tieto kódy chýbajúcich údajov:

Dátum (polia DATEAL, DATEIN, DATEEX):	99999999
Čas (polia TIMEAL, TIMEIN, TIMEEX):	9999
Miesto (polia NUTS 3, CODECOM, NAMECOM):	XX
Plocha (polia TBA, FBA, NFBA):	-999
Príčina (pole CAUSE):	9

Prázdne polia (bez údajov, ako aj bez kódu chýbajúcich údajov) sa považujú za omyly a príslušný záznam o požiari sa musí spracovať samostatne.

Hodnotenie kvality údajov

Analytické posúdenie kvality údajov sa vykonáva po získaní údajov od členských štátov v snahe zabezpečiť integritu a logickú konzistentnosť databázy.

V prvej etape sa preskúmajú jednotlivé polia s cieľom overiť, či sa dodržiavajú domény údajov a pravidlá validácie (pozri tabuľku).

Názov poľa	Dátové domény a pravidlá validácie jednotlivých polí	Kódy pre chýbajúce údaje
FIREID	neakceptujú sa duplicitné hodnoty (ID musí existovať a byť jedinečný v rámci krajiny)	chýbajúce údaje sa neakceptujú
DATEAL	dátum musí byť vo vykazovanom roku (napr. rok = vykazovaný rok; mesačná doména: 1..12; denná doména: v závislosti od mesiaca)	99999999
TIMEAL	domény: hodina (0..23); minúty (0..59)	9999
DATEIN	dátum musí byť vo vykazovanom roku (napr. rok = vykazovaný rok; mesačná doména: 1..12; denná doména: v závislosti od mesiaca)	99999999
TIMEIN	domény: hodina (0..23); minúty (0..59)	9999
DATEEX	dátum musí byť vo vykazovanom roku (napr. rok = vykazovaný rok; mesačná doména: 1..12; denná doména: v závislosti od mesiaca)	99999999
TIMEEX	domény: hodina (0..23); minúty (0..59)	9999
NUTS 3	kód NUTS 3 musí existovať v dodatku I k nariadeniu (ES) č. 1059/2003 (alebo v databáze GISCO pre nové ČŠ)	XX
CODECOM	kód obce musí zodpovedať kódu v zozname kódov obcí, ktorý poskytli ČŠ	XX
NAMECOM	názov obce musí zodpovedať názvu v zozname názvov obcí, ktorý poskytli ČŠ	XX
TBA	doména: TBA > 0	-999
FBA	doména: FBA ≥ 0	-999
NFBA	doména: NFBA ≥ 0	-999
CAUSE	doména: CAUSE in (1, 2, 3, 4)	9

V druhej etape sa skontroluje logická konzistentnosť (zhoda) medzi poľami. Na tento účel sa na získané údaje bude uplatňovať celý rad pravidiel, ako je uvedené v nasledujúcich, nie vyčerpávajúcich, príkladoch:

1. Treba dodržať časovú postupnosť „poplach dátum/čas“ → „zásah dátum/čas“ → „uhasenie dátum/čas“. Iba v určitých prípadoch sa dá akceptovať, aby „poplach dátum/čas“ = „zásah dátum/čas“, v prípade, že prvý útok nasleduje bezprostredne po zistení požiaru (požiar zistený zdolávacou čatou), hoci s takouto situáciou sa nestretávame často.
2. Musí sa preveriť, že „zalesnená spálená plocha“ + „nezalesnená spálená plocha“ = „celková spálená plocha“.
3. Obec uvedená v CODECOM a NAMECOM musí patriť k územnej jednotke uvedenej v NUTS 3.

PRÍLOHA III

Hodnotiace kritériá týkajúce sa štúdií, experimentov

Komisia bude na účely hodnotenia návrhov štúdií, experimentov a ukázkových projektov a testovania na základe pilotnej fázy, zahrnutých do národných programov, uplatňovať týchto sedem kritérií uvedených v tabuľke.

Rozsah bodov, ktoré sú k dispozícii pre každú otázku so špecifikovaním siedmich kritérií a vylučovacích bodových ohodnotení pre všetky otázky, sú stanovené v uvedenej tabuľke. Ak určitý návrh nedosiahne minimálne bodové ohodnotenie v určitej otázke, bude z procesu vyradený.

Kritériá	Posúdenie range	Vylučujúce bodové ohodnotenie	Posúdenie points
KRITÉRIÁ pridelovania			
1. Koherentnosť projektu	0 až 20	menej ako 9	
Sú hlavné ciele projektu úplne vysvetlené? Zodpovedá účel projektu otázkam monitorovania, ktoré sa riešia v nariadení (ES) č. 2152/2003? Sú vysvetlené očakávané výsledky? Je uvedené jasné a úplne podrobné vysvetlenie požadovanej akcie?			
2. Plánovanie	0 až 10	menej ako 4	
Je plánovanie realistické?			
3. Finančná realizovateľnosť	0 až 10	menej ako 4	
Je rozpočtový odhad realistický?			
4. Životnosť	0 až 20	menej ako 15	
Môže mať vykonaná akcia a výsledky trvalý vplyv po ukončení projektu?			
5. Celková kvalita prezentácie	0 až 10	/	
Prezentuje sa projekt logickým a riadne zdôvodneným spôsobom? Je navrhovaný dokument správne štruktúrovaný, zrozumiteľný a úplný?			
6. Kvalita návrhu	0 až 20	menej ako 9	
Hodnotenie metodiky a štruktúry projektu			
7. Záujem Spoločenstva	0 až 20	/	
Zabezpečuje tento projekt priamo alebo nepriamo poskytnutú pridanú hodnotu na úrovni Spoločenstva?			

PRÍLOHA IV

FORMULÁRE PRE NÁRODNÝ PROGRAM

Vysvetlivky

Druhy činností

Typ A: Koordinácia a riadenie:

Podtyp	Opatrenie	Formulár(-e)
/	Náklady spojené s koordináciou	2a
/	Režijné náklady	2a
/	Cestovné náklady	2a
/	Spravovanie údajov a prenos údajov Komisii, ako aj náklady spojené so šírením údajov	2a
/	Náklady na vypracovanie strednodobého prieskumu a ex post hodnotenia	2a

Typ B: Náklady týkajúce sa monitorovania lesných ekosystémov [článok 4.1.a/b a 5.1 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Podtyp	Opatrenia	Formuláre
B1	Pravidelné inventarizácie s cieľom získať reprezentatívne informácie o stave lesov	2a
B2	Intenzívne a trvalé monitorovanie	2c
B3	Informačný systém pre lesné požiare a preventívne opatrenia	2d I + II

Typ C: Štúdie, experimenty, ukázkové projekty a úvodné fázy [článok 5 ods. 2, článok 6 ods. 2 a článok 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2152/2003]

Podtyp	Opatrenie	Formuláre
C1	Štúdie o identifikácii príčin a dynamiky lesných požiarov	3
C2	Štúdie, experimenty, ukázkové projekty s cieľom ďalej rozvíjať program	3
C3	Štúdie, experimenty, ukázkové projekty s cieľom podporovať harmonizovaný zber a dodávanie údajov, zlepšiť vyhodnocovanie údajov, ako aj kvalitu údajov, vrátane priebehu kalibrácií a skúšok letokruhov	3
C4	Monitorovanie skúšobných fáz	3

Formuláre

Na predkladanie viacročných národných programov sa používajú tieto formuláre:

- Krátky opis programu (formulár 1),
- Špecifické informácie (formulár 2 a 3).

Formulár na opis programu obsahuje administratívne informácie o príslušnom orgáne a súhrnné informácie o rôznych jednotlivých žiadostiach v programe vrátane harmonogramu. Na formulári musí byť pečiatka príslušného orgánu, náležitý dátum a musí byť riadne podpísaný, pričom meno podpisujúceho sa uvádza pod podpisom. K **programovému listu**, ktorý sa týka **zhrnutia jednotlivých žiadostí**, je potrebné pripojiť **špecifický informačný formulár** (s technickými informáciami o jednotlivých žiadostiach), ktorý je potrebné vyplniť pre každú žiadosť o poskytnutie pomoci.

V prípade úprav národného programu je potrebné k úplne revidovanému **formuláru 1** doložiť informácie o konkrétnych opatreniach (**formulár 3**). Všetky formuláre musia byť označené: **Zmena a doplnenie národného programu č.**

Nasledujúce formuláre sú k dispozícii iba ako tabuľky v exceli:

Formulár 1:	PROGRAMOVÝ HÁROK Súhrn jednotlivých žiadostí
Formulár 2a:	Hárok pre koordináciu a riadenie
Formulár 2b:	Hárok pre systematickú sieť
Formulár 2c:	Hárok pre intenzívne monitorovanie
Formuláre 2d I + II:	Hárky pre informačný systém o lesných požiaroch a preventívne opatrenia

Hárok 3: Hárok pre činnosti C

Činnosť (C1/C2/C3/C4)		Individuálna žiadosť č.	
-----------------------	--	-------------------------	--

Zmena a doplnenie národného programu	č.	(áno/nie)	
--------------------------------------	----	-----------	--

Celkové oprávnené náklady (*)	Požadovaná pomoc

(*) Náklady sa uvádzajú v miestnej mene alebo v eurách (€), ako sa uvádza vo formulári 1.

Názov agentúry:	Meno žiadateľa:	
Stručný opis činností: <i>(ďalšie informácie sa v prípade potreby poskytujú na samostatnom hárku)</i>		
Ciele:		
Štruktúra:		
Očakávané výsledky:		
Kontaktná osoba: Tel.: Fax.: E-mail:	Predpokladaný dátum začatia:	Predpokladaný dátum ukončenia:
Ďalšie pripomienky:		

PRÍLOHA V

Ročné účtovné výkazy platieb realizovaných v prospech príjemcov*Úvodné poznámky*

Ročné účtovné výkazy a správy o činnosti sa predkladajú Európskej komisii dvojmo na tejto adrese:

European Commission
 Directorate General Environment
 Unit B.3
 B-1049 Brussels

- Ročný účtovný výkaz výdavkov (formulár v tabuľke 1)
- Stav o postupe prác (formulár v tabuľke 2).

Tabuľka 1

Výkaz výdavkov pre národný program

Národný program 200_ – 200_

Fáza: _ Obdobie 1. __. 200_ až 1. __. 200_

a) Poskytnutá pomoc spolu	c) Celkové platby realizované v prospech príjemcov až do konca obdobia 31. 12. 20_ _

Tabuľka 2

Stav postupu prác

Národný program 200_ – 200_

Fáza: _ Obdobie 1. __. 200_ až 1. __. 200_

Číslo žiadosti	Názov	Realizácia	Priebeh realizácie	Poznámky

PRÍLOHA VI

Žiadosť o predbežné financovanie

Národný program 200_ – 200_

Fáza: _ Obdobie 1. __. 200_ až 1. __. 200_

Číslo národného programu:

Požadovaná výška predbežného financovania: EUR

Údaje o banke:

Názov banky:

Adresa pobočky/kód:

Telefón/fax, telex, e-mail:

Číslo účtu:

Názov účtu:

V _____ Dátum: _____

Za príslušný orgán

(podpis a pečiatka)

pán/pani/slečna (tlačenými písmenami):

PRÍLOHA VII

Osvedčenie o úhrade zostatku pre

Národný program 200_ – 200_

Fáza: _ Obdobie 1. __. 200_ až 1. __. 200_

Číslo národného programu:

Celkové platby realizované do dnešného dňa príslušnému orgánu v mene Komisie: EUR

Celkové platby Komisie: EUR

Požadovaná výška zostatku: EUR

Príslušný orgán zodpovedný za realizáciu opatrení prijatých podľa nariadenia (ES) č. 2152/2003 týmto potvrdzuje, že:

1. práce stanovené programom sa začali dňa na plánovanom mieste;
2. celý program bol ukončený dňa;
3. nežiada sa o pomoc na akcie, ktoré sa ukončili v čase, keď Komisia prijala rozhodnutie o národnom programe;
4. nežiada sa o pomoc na akcie podporované iným financovaním Komisie ani pre akcie zahrnuté v národných/regionálnych programoch podľa nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999;
5. skutočné náklady na oprávnené výdavky, ktoré vznikli príslušnému orgánu spolu;
6. uvedené náklady sú rozpísané podľa druhu opatrení, tak ako sa uvádza v tabuľke 3, ktorá je prílohou k tomuto dokumentu;
7. berie sa na vedomie, že práce vykonávané v teréne zodpovedajú špecifikácii uvedenej v pise pripojenom k žiadosti o pomoc, na základe ktorej Komisia prijala rozhodnutie;

8. výška vymáhateľnej dane z pridanej hodnoty zahrnutej v deklarovaných výdavkoch je

9. Údaje o banke:

Názov banky:

Adresa pobočky/kód:

Telefón/fax, telex, e-mail:

Číslo účtu:

Názov účtu:

V Dátum:

Za príslušný orgán

(podpis a pečiatka)

pán/pani/slečna (tlačenými písmenami):

PRÍLOHA VIII

Tabuľka 3

Súvaha príjmov a výdavkov pre

Národný program 200_ – 200_

Fáza: _ Obdobie 1. __. 200_ až 1. __. 200_

Číslo žiadosti	Požadovaný príspevok Spoločenstva	Príspevok príslušného orgánu	Iné verejné financovanie	Iné súkromné financovanie	Obchodné príjmy realizované národným programom
Spolu					

Tabuľka 4

Rozpis nákladov pre

Národný program 200_ – 200_

Fáza: _ Obdobie 1. __. 200_ až 1. __. 200_

(triedené podľa poddruhu činnosti)

Číslo žiadosti	Druh činnosti (A, B, C)	Poddruh činnosti (1, 2...)	Náklady	Poznámky
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
			Spolu	

PRÍLOHA IX

HODNOTENIA A PRIESKUMY

Pokyn pre hodnotenie *ex ante*

Pri hodnotení *ex ante* sa musia zohľadniť skúsenosti z predchádzajúcich monitorovacích činností. Hodnotenie *ex ante* je taktiež určené na to, aby vyšli najavo potenciálne rizikové faktory a prekážky pri realizácii. Dôraz sa kladie na technický a finančný mechanizmus monitorovania.

Hodnotenie *ex ante* poskytne Komisii ďalšie nevyhnutné informácie na posúdenie návrhov a prijatie spravodlivého a transparentného rozhodnutia o finančných príspevkoch. V tomto ohľade musí hodnotiacia práca uľahčiť konštruktívny dialóg medzi orgánmi zodpovednými za národné programy, odborníkmi a Komisiou.

Hlavné prvky, na ktoré sa treba zamerať pri hodnotení *ex ante*:

1. krátky opis prvkov programu a vymedzenie cieľa;
2. prieskum národnej koncepcie monitorovania;
3. priority v rámci národného programu;
4. konkrétny cieľ činností a očakávané výsledky;
5. intenzita a periodicita zberu a analýzy údajov s krátkym vysvetlením;
6. národné osobitosti a prepojenia na iné činnosti monitorovania alebo na inventáre súvisiace s lesmi;
7. krátky opis situácie týkajúcej sa otázok lesných požiarov a hlavných prvkov plánov na ochranu lesov pred požiarom v príslušnej oblasti.

Strednodobý prieskum/hodnotenie *ex post*

Strednodobý prieskum a hodnotenie *ex post* predstavujú dosiahnutý pokrok a musia klásť dôraz na analýzu medzier a potenciálov.

Hlavné prvky, na ktoré sa treba zamerať v strednodobom prieskume a v hodnotení *ex post*

	Strednodobý	Ex-post
Časť A – Dosiahnuté úspechy a hlavné zistenia	X	X
Časť B – Hodnotenie úspechu a neúspechu, ako aj účinnosti	X	
1. Štruktúra a organizácia národného monitorovacieho programu		
2. Koherentnosť programu Spoločenstva s národným monitorovacím programom		
3. Hodnotenie prvkov programu		
Časť C – Analýza nákladov a výnosov	X	
Časť D – Odporúčania	X	
1. Odporúčania týkajúce sa programu Spoločenstva		
2. Odporúčania týkajúce sa národného programu		
Časť E – Závery	X	X